ДҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 72 (6782)
МАРТЫН
25
ЧЕТВЕРГ
1954 он

Сэн 20 мүнгэн.

МУНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

ВЛКСМ-эй XII съезд (1—2-дохи нюурнуудта).

Украиныи Коммунистическэ партиин XVIII съезд нээгдэбэ (1-дэхи нюур).

ВЦСПС-эй XIII пленум (2-дохи нюур).

ПИИТЫН МАЛАЖАЛЫЕ ТҮРГЭНӨӨР ХҮГЖӨӨХЫН ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЭ! **Г. Ильин.** — Хүгжэлтын түрүүшын алхамууд. Колхозуудай һаалишадай социалистическэ мүрысөөн. **Ц. Доржиев.**— Малай байрын барилгада юун һаад хэнэб? (3-дахи нюур).

П. Коблова. — Мангирай түрүүшын ургаса хуряаба (4-дэхи нюур).

В. Шитиков. — Артистнууд холын аймагуудта гараба (4-дэхи нюур).

Бухарестдэхи шатарай уласхооронды турнир (4-дэхи нюур).

И. Артёмов. — Уласхооронды шэнжэлэл (4-дэхи нюур).

Уругвайда арадай учредительнэ суглаан нээгдэбэ (4-дэхи нюур).

Хитадай деревнидэ ажалай харилсан туһалалсалгые байгуулга ба кооперацида оролго (4-дэхи нюур).

«Европейскэ армида» эсэргүү худэлөөн Францида болоно (4-дэхи нюур).

УРАНҺАЙХАНАЙ САМОДЕЯТЕЛЬНОСТИИЕ СААШАДАНЬ ХҮГЖӨӨХЫН ТҮЛӨӨ

Коммунистическэ партиба Совет-[illegible] правительствын эсэгэ ёһоной [illegible]долгоор манай худөө нютагуу-[illegible] түхэл шарай удэрһөө удэртэ [illegible]ралжа, гоё һайхан боложо байна. [illegible] хаанагүй культурно-гэгээрэлэй [illegible] зургаануд — клубуд, ун-[illegible]лын байшангууд, библиотекэ-[illegible], номой магазинуд шэнээр [illegible]нэ. Совхозууд, МТС-үүд дээ-[illegible], колхозууд, тосхонуд, фер-[illegible]үүд, бригаданууддаар, мүн тэн-[illegible] һүргүүлиг, больницануудаар [illegible]рын галнууд яларжа, һаруул [illegible]ан туяагаа сасана. Худөө ажа-[illegible] эрид сеэгэр хүгжөөхэ тухай пар-[illegible] уряада харюу болгон, элдэб [illegible]жэлтэд — инженернүүд, тех-[illegible]үүд, агрономууд, зоотехнигүүд [illegible]өө нютагуудта саг үргэлжэ хү-[illegible]мэрилхэсэ олоороо гарана.

[illegible] бухы хубилалтануд дээрэһээ [illegible]элжэ, колхозуудай, МТС-үүд [illegible] совхозуудай худэлмэрилэгшэ-[illegible] ажабайдал улам хүүюун сэн-[illegible], баян дэлгэр боложо байна [illegible]үү. Эгээл тиимэһээ, мүнөө жэлдэ [illegible]ай республикын аймагуудаар [illegible]өөн худөө:эй уранһайханай са-[illegible]ятельностиин харалганудай [illegible] жэлнүүдэйхидэ орходоо эмхи-[illegible] һайнаар, үнэхөөрөө арад зоной [illegible]дэр мэтээр үнэргэгдэһэниинь [illegible]алтай бэшэ. Гансахан тоогойн-[illegible] талаар абажа харабал, эдэ ха-[illegible]тануудта 560-аад гаран само-[illegible]тельнэ коллективүүд, табан мянга [illegible] шахуу элдэб нэһанай хүнүүд [illegible]адалсаһан байха юм.

[illegible]Манай республикын столица — [illegible]ан-Удэ городто энэ жэлэй фев-[illegible]ийн һүүлэй үдэрнүүдтэ худөөгэй [illegible]нһайханай самодеятельностиин [illegible]убликанска харалга боложо [illegible]рэ. Энэ харалгада республи-[illegible]наан 21 аймагуудһаа сугларһан [illegible]ад дуушад, хүгжэмшэд, уран-[illegible]ханаар уншагшад, хатар наадаг-[illegible] хуур, лимбээр наадагшад хоёр [illegible] турбан удэрэй турша до-[illegible] өөһэдынгөө оюун бэлиг-[illegible]ан хаба шадалаараа харуулһан [illegible]ха юм. Тэрэнэй эсэстэ Закаме-[illegible] Сэлэнгын, Байкало-Кударын, [illegible]ин ба Баунтын аймагуудай кол-[illegible]тивүүд түрүү нуурнуудые эзэл-[illegible] гараба. Тиин Закаменай айма-[illegible] коллектив бүхэроссийска харал-[illegible]ан хабаадалсахын тула Эхэ ороной [illegible]ица — Москва мордонхой.

[illegible]Энэ харалгын боложо дүүрээд, [illegible]дэйнь гараһанай һүүлээр [illegible] талануud ба дутуу дунданууд [illegible]айдань ямар тобшололнуудые [illegible]тэйб? Эгээн түрүүлэн худөөгэй [illegible]ханайханай самодеятельностиин [illegible]гожуудта ажалшадай улам олоо-[illegible] хабаадалсадаг боложо байна-[illegible], мүн тэрэшэлэн хэдэн арбаад [illegible]лективүүдэй шэнээр эмхидхэг-[illegible]ение онсо тэмдэглэхэ зэргэтэй. [illegible]ндэһэн коллективүүдһээ гадна, [illegible] тус хабаадалсагшадай дундаһаа [illegible] бэлигтэй хэдэн олон шэнэ хү-[illegible]н энэ харалга дээрэ шалгаржа [illegible]ба. Тэдэнэй дунда ирагуу һай-[illegible] хоолойтой дуушад Обухова, [illegible]лунова (Кяхта), Цыбиков (Аха), [illegible]дынеев (Баргажан), Наиканчина [illegible]аунт), Очирова (Закамен) болон [illegible]ад оролсоно.

Мүн тэрэшэлэн уранһайханай са-[illegible]ятельностиин зарим коллекти-[illegible]д хүгжэмэй классигуудай зо-[illegible]лнуудые гүйсэдхэжэ гү, али [illegible]ого томо ньесэ, опероннуудые [illegible]жа эхилһэн байха юм. Эдэнь [illegible]ийнхаалтай байхаһаа гадна, [illegible]шадаа али болохоор урма-[illegible]лагдаха, дэмжэгдэхэ зэргэ-[illegible]. Тиимэһээ манай республикын оперо ба баледэй, ород ба бурят драматическа театрнууд, филармони болон бухы творческо худэлмэ-рилэгшэд тэдээнтэй нигта холбоо барисаа байгуулжа, нүхэрэй ёһоной зүбшэл, заабаринуудые үгэхэнь тон шухала байна.

Эдэ бухы һайшаалтай зүйлнүүдтэй хамта, худөөгэй уранһайханай самодеятельностиин харалгада бэлэдхэхэ, тэрэнние үнгэргэхэ хэрэгтэ ехэ дутагдалнууд гаргагдаа. Республикын зарим аймагуудай партийна, советскэ, комсомольско органууд шухала удхашанартай энэ хэмжээ-ябуулгада тон харюусалгагүйгөөр хандажа, энэ хэрэгые гансахан лэ аймгүйсэдкомойнгоо культурын таһагуудта сүм тохожорхёо. Жэшээлхэдэ, партийн Торийн айкомой ба аймгүйсэдкомой зүгөөө самодеятельностиин харалгада һаналаа табяагүйһөөнь боложо, тус аймагай түлөөлэгшэд республиканска харалгада удхагүй, һула программатай ерээ. Тэрээнһээ байтагай, мүнөө үеын ба урданай байдалые харуулха һэдэлгэтэйгээр зохёоһон монтаж доторнь идейнэ талаараа дутагдалтай зүйлнүүд оролсоһон байха юм. Үтышье һаа, республикын столицада хаяа хадхама дүтэ байһан Заиграйн аймагай коллектив өөһэдынгөө арга боломжонуудые хүсэд дүүрэнээр хэрэглээгүй, һонирхолтой ба олон янзын программа зохёожо шадаагүй. Харин тэндэхи нүхэд шадаал һаа олон түлөөлэгшэдые түгэсхэлэй харалгада асаржа, гансал тоогойнь талаар булижа гарахые оролдобо. Иимэ дутагдалнуud саашадаа яаншье дабтагдаха ёһогүй.

Республикын Культурын министерство энэ харалгые бэлэдхэхэ ба үнгэргэхэ талаар эмхидхэлэй бага бэшэ худэлмэри ябуулбашье, зарим аймагуудта тэрэнэй эльгээһэн түлөөлэгшэд самодеятельностиин кружогуудта элэбхитэй творческо туһаламжа үзүүлээгүй, харин миил ёһо дүүргээд бусашаһан байха юм.

Мүн энэ харалга дээрэ арадай инструментнүүдэй оркестрнүүд, ирагуу һайхан аялгатай шэнэ бурят-монгол дуунууд, уран хурса удхатай шүлэгүүд, пьесэнүүд тон хомор байгаа. Энэ дутагдалые саашадань түрэгөөр усадхахын тулада республикын уранзохёолшодой ба композиторнуудай Союзуud үүсхэлтэй һайнаар худэлмэрилхэ уялгатай. Худөөгэй уранһайханай самодеятельностиин кружогуудта хабаадалсагшадай сехэнхи хубинь комсомолецууд ба залуушуул болоно. Эгээл тиимэһээ худөөгэй комсомольско организацинууд энэ харалгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ хэрэгтэ үүсхэл оролдолго гаргаха зэргэтэй байгаа. Гэхэтэй хамта, олохон комсомольско организацинууд энэ үүргээ хүсэд һайнаар дүүргэжэ шадаагүй. Жэшээлхэдэ, ВЛКСМ-эй Мухаршэбэрэй айком харалгые үнгэргэлгэдэ туһаламжа багаар үзүүлһэн байха юм. Тэрэшэлэн Тарбагатайн болон Ярууныи аймагуудай зарим колхозуудай түрүүлэгшэнэр ажал худэлмэримнай ехэ гэжэ шалтаад, харалгада хабаадалсагшадые эльгээхэгүй гэжэ һэдэһэн байна. Энэ алдуутай хараа бодолые саашадаа эрид шуud шүүмжэлхэ хэрэгтэй.

Уранһайханай самодеятельностиин харалгада туйлагдаһан зарим тэды амжалтануудай үндэһөөр худөөдэ ябуулагдадаг бухы культурна худэлмэрие һайжаруулха гэшэ партийна, советскэ, комсомольско, профсоюзна организацинуудай нэрэ хүндын хэрэг мүн.

Украинын Коммунистическэ партиин XVIII съезд нээгдэбэ

КИЕВ, мартын 23. (ТАСС). [illegible]ниин Коммунистическэ пар-[illegible] XVIII съезд Киевтэ мүнөөдэр [illegible]дэ. Украинска ССР-эй Вер-[illegible]ово Советэй заседанинн зал соо [illegible]д болохо юм. Тэндэ делега-[illegible], тэрэшэлэн олон тоото айл-[illegible]худэлмэришэд, партийна бо-[illegible] советскэ худэлмэрилэгшэд, нау-[illegible], литературын ба искусствын [illegible]ал-ябуулагшад сугларба.

[illegible]краинын КП-гэй Центральна [illegible]комитедэй даалгабаряар Украинын [illegible]П-гэй ЦК-гэй секретарь нүхэр П. Кириченко съездые нээбэ.

Мүнхэ Ленинэй хэрэгые агуухэ [illegible]үргэжлүүлэгшэ — Иосиф Виссарионович Сталинай Һаруул һайхан [illegible]расхаалые съездын делегадууд [illegible] дээрэ боложо хүндэлбэ.

[illegible]ездын зүбшэн хэлсэхэ доро дурсагдаһан зүйлнүүд баталагдаа.

1. Украинын КП-гэй Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл.

2. Украинын КП-гэй Шалгалтын комиссиие тоосоото элидхэл.

3. Украинын КП-гэй Центральна Комитедые һунгалга.

4. Украинын КП-гэй Шалгалтын комиссиие һунгалга.

ЦК-гэй секретарь нүхэр А. И. Кириченко Украинын КП-гэй Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл хэбэ.

Украинын КП-гэй Шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр З. С. Печиноруk Украинын КП-гэй Шалгалтын комиссиин тоосоото элидхэл хэбэ.

Элидхэлнүүд тушаа үгэ хэлэлгэн болобо.

ВЛКСМ-эй XII съезд

ВЛКСМ-эй XII съезд хадаа ВЛКСМ-эй ЦК-гэй, Центральна Шалгалтын комиссиин тоосоото элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсэлгээ марты 20-до, Кремлёвско Ехэ ордон соо үргэлжэлүүлээ.

Үглөөнэй заседани дээрэ Украинын ЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр **Шевель** түрүүлэн үгэ хэлэбэ.

Украинын Росситай нэгэдэһэнэй 300 жэлэй ойе тэмдэглэн, ахадүүгэй саг үргэлжын туһаламжынь түлөө агуухэ ород арадта Украинын бухы ажалшадтай нэгэн хамта республикымнай залуушуул үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэнэ гэжэ нүхэр Шевель хэлэнэ. Ород арадтай, ахадүү бухы советскэ арадуудтай байгуулһан гайхамшагта хани барисаагаа Украинын залуушуул, бухы Украинын арадуud тон нангинаар сахин хамгаална.

Украинын промышленностиин гол шухала һалбаринуудта миллион хахадһаа дээшэ комсомолецууд болон худэлмэришэн залуушуул ажаллана. 1953 ондо республикымнай промышленность 1950 онойхиһоо 2 дахин ехэ продукци бүтээн гаргаа. Энээндэ залуушуулай бага бэшэ габьяа бии. Миллион хахадһаа дээшэ комсомолецууд худөө ажахыда худэлмэрилнэ, 32 мянга гаран комсомолецууд трактористнуудаар, комбайнернуудаар худэлнэ. Украинын комсомольско организацинууд малажалай фермэнүүдые саг үргэлжын кадрнуудаар бэхижүүлгэдэнь, кукуруза үйлэдбэрилгые үргэдхэлгэдэнь партийна болон советскэ органуудта ехэхэн туһаламжа үзүүлнэ. Кукуруза ургуулха талаар 9 мянга гаран комсомольско-залуушуулай звеноууд мүнөө байгуулагданхай. 11 мянга гаран украинска комсомолецууд шэнэ ба боро газарнуудые ашаглахын тулада Казахстан ошохой.

Гэхэтэй хамта, комсомольско организацинуудай ажал-ябуулгада бии байгаа сэхэхэн дутуу дунданууд усадхагдаагүй гэжэ нүхэр Шевель тэмдэглэнэ. Комсомольско организацинуудай олонхинь социалистическэ мүрысөөнэй асуудалнуудые муугаар эрхилнэ, залуушуулай ажаһуудалай ба ажал худэлмэриин эмхидхэлдэ бии байгаа дутагдалнуудые удаанаар усадхана.

ВЛКСМ-эй ЦК-гэй аппарадай худэлмэрине нүхэр Шевель шүүмжэлнэ. ВЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарьнууд, таһагуудые даагшад худөө нютагуудта үсөөн ошодог, республиканска болон областной комсомольско органуудта практическа туһаламжа багаар үзүүлдэг байна.

Залуушуудай алдар солото хэрэгүүд тухай ВЛКСМ-эй Ленинградска обкомой секретарь нүхэр **Шумилов** съезд дээрэ хөөрэбэ. Питерскэ пролетариарай революциэнно нангин ёһо заншалнуудые наринаар сахин хүгжөөжэ, эндэхи залуушуул техническэ прогрессэй түлөө, эрхим шанартай продукци гаргахын түлөө, шэнэ түхэлэй машинануудые, механизмуудые, приборнуудые шудалан ашаглахын түлөө тэмсэлдэ үүсхэл зохёохы ёһоор хабаадана. ВЛКСМ-эй XI съездһээ хойшо үнгэрһэн саг соо Ленинградска организацинууд өөрынгөө зэргэнүүдтэ 290 мянган хүнүүдые абаа. Энэ үе соо партида абтаһан нүхэдэйнь 43 гаран процент комсомолецууд юм.

Нүхэр Шумилов комсомолой обкомой болон райкомуудай худэлмэридэхи дутуу дунданууд тухай хэлэбэ, сэхэхэн ушарта эмхидхэлэй ажалябуулгын талаар бодото туһаламжа үзүүлхын орондо, олон тоото тогтоолнуудые гаргана гэжэ ВЛКСМ-эй Центральна Комитедые шүүмжэлбэ.

Узбекистанай ЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр **Муртазаевта** үгэ үгтэнэ.

Партиин болон Советскэ правительствын анхарал оролдолгын ашаар, Узбекистанай түрүү социалистическэ республика яажа болоһон тухайнь нүхэр Муртазаев хэлэнэ. Узбекистан хадаа ороной гол хлопково база мүн. 1953 ондо хлопок үйлэдбэрилгэ дайнай урдахи хэмжээнтээ 70 гаран процентээр үлүү ехэ болобо. 1954—1958 онуудта Узбекскэ ССР-тэ хлопок үйлэдбэрилгые саашадань хүгжөөхэ тухай СССР-эй Министрнүүдэй Совелэй болон КПСС-эй ЦК-гэй һаяхан абаһан тогтоолой ёһоор эндэхи колхозууд болон совхозуудта хлопок үйлэдбэрилгэ 1958 ондо 4.200 мянган тоннэ хүрэтэрөө дээшэлүүлэгдэһэн байха ёһотой болоно.

Клубуудай худэлмэри, залуушуулые киногоор хангалга һайжаруулха ябадалай шухала байһан тухай нүхэр Муртазаев хэлэбэ. Илангаяа худөө тосхондо уранһайханай самодеятельность һулаар эмхидхэгдэнхэй. ВЛКСМ-эй ЦК ба Культурын министерство энэ хэрэгые һайнаар хүтэлбэрилхэ, уранһайханай самодеятельностиин кружогуудай хүтэлбэрилэгшэдые бэлэдхэхэ ябадал эмхидхэхэ зэргэтэй.

Республикын залуу уранзохёолшод болон поэдүүдтэ туһаламжа үзүүлэгдэггүй гэжэ советскэ уранзохёолшодой Союзые оратор шүүмжэлбэ.

Тракторна бригадын бригадир нүхэр **Каверинэй** хэлэһэн үгые съездын делегадууд халуунаар угтаба. Тамбовско областиин Жердевскэ МТС-тэ өөрынгөө хүтэлбэрилжэ һайһан комсомольско-залуушуулай бригадын бухы составаараа Казахстан ошохо тушаа шидхэбэрине нүхэр Каверин энээнһээ һара урда тээ Кремлёвско Ехэ ордон соо болоһон Москвагай ба Московско областиин комсомолецуудай суглаан дээрэ хэлэһэн байна.

Мүнөө нүхэр Каверин шэнэ газарта—Павлодарска областиин Ленинскэ МТС-тэ байһан бригадынгаа ажал худэлмэри тухай хөөрэнэ. Комсомолецуудые хани түрэл хүнүүд шэнгеэр эндэ угтажа, тэдэнэй аша туһатайгаар ажаллахын тулада хэрэгтэй бухы юумэнүүдые хэһэн байна.

—Һаяар бидэнэр колхозно газарые элдүүрилхэеэ ошохомнай,—гэжэ тэрэ хэлэнэ.—Энэ үдэрөө тэсэжэ ядан хүлеэнэбди. Гэбэшье, мүнөө бидэнэр мин һуунагүйбди. Трактористнууд полинууд дээрэ саһа тогтооно, хабарай тарилгада эрхимээр бэлэдхэхэ ябадалдань МТС-эй хүтэлбэрилэгшэдтэ туһална. Энэ жэлдэ 4 мянган гектар шэнэ газар хахалжа, тэрээн дээрэһээ үндэр баян ургаса хуряаха гэһэн уялга бригадамнай абанхай.

ВЛКСМ-эй Татарска обкомой секретарь нүхэр **Шакирзянова** нефтяной промышленностиин комсомольско организацинуудые хүтэлбэрилгэ тушаа тогтон хэлэбэ. Залуу нефтянигуудай эрилтэнүүд,—гэжэ нүхэр Шакирзянова хэлэнэ,—үндэр бүри ургана, тиигэбэшье, эдэ эрилтэнүүдынь дутамагаар хангагдана. Нефтяной промышленностиин министерство болон профсоюзай ЦК залуу худэлмэришэдэй ажаһуудалые һайжаруулха тухай анхарал оролдолго багаар гаргана, физкультура болон спортые хүгжөөлгэтэй холбоотой асуудалнуудые шидхэнэгүй. Комсомолой Центральна Комитет залуу нефтянигуудай дүй дүршэлые һулаар нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлнэ.

Үгынгөө түгэсхэлдэ нүхэр Шакирзянова пионерскэ организациин худэлмэридэхи дутуу дунданууд тухай тэмдэглэнэн байна. ВЛКСМ-эй ЦК-гэй һургуулинин таһаг пионервожатануудтай ябуулха худэлмэридэ анхаралаа хангалтагүйгөөр хандуулна гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Зам харилсаанай министерствын политуправлениин начальнигые комсомолой худэлмэриин талаар орлогшо нүхэр **Кисляк** транспортын комсомолецуудай ажал худэлмэри тухай хөөрэбэ. Залуу түмэрзамшад хүндэ ашаатай поезднуудые жолоодохо талаар дэлгэрһэн машинистнуудай худэлөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Диплэнхидээ залуушуулһаа бүридэһэн Печорско магистралиин машинистнууд үнгэрэгшэ жэлдэ түсэбһөө гадуур 17 миллион тухай тонно ашаа шэрэһэн байна. Мүнөө энэ харгы зам хадаа хүндэ ашаа шэрэдэг машинистнуудай худэлөө дэлгэрүүлхэ талаар орон доторoо түрүүлжэ ябана. Залуу түмэрзамшад шэнэ ба боро газарнуудые ашаглаха районуудта худөө ажахын техникые абаашаха ябадалда онсо ехэ анхарал хандуулна, ашаануудые хурдан түргэнөөр абаашахын түлөө предприятинуудай транспортна цехүүдэй худэлмэришэдтэй мүрысөөнэ.

Комсомольско худэлмэриин дутагдалнууд тухай хэлэхэ зуураа, нүхэр Кисляк комсомолой олохон обкомуud болон крайкомуud, мүн тэрэшэлэн ВЛКСМ-эй ЦК транспортын комсомольско организацинуудта анхаралаа багаар хандуулна гэжэ тэмдэглэһэн байха юм. Комсомолой ЦК-гэй худэлмэрилэгшэд областнуудаар ябахадаа түмэр замай дэргэдэхи организацинуудта хаа яа ородог байха юм.

ВЛКСМ-эй Сталинградска обкомой секретарь нүхэр **Богатырев** Сталинградска ГЭС-эй барилгашадай гайхамшагта хэрэгүүд тухай хөөрөө.

Орон доторoо ороо̂һо тарya үйлэдбэрилгые саашадань ехэ болгохо тухай, шэнэ ба боро газар элдүүрилэн ашаглаха тухай КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые Сталинградай залуушуул халуунаар угтан дэмжэһэн байна. Область доторнай 40 мянгаад гектар нимэ газар элдүүрилэн ашаглагдаха ёһотой байна. Геройгородой комсомолецуудай, залуушуулай түрүүшын парти совхозуудта гаранхай. Грозненско, Пензенскэ, Орловско ба бусад областнуудай комсомолецууд партиин табиһан зорилгонуудые шиидхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсахын тулада, Сталинградска область ошохонь.

Шэнэ газар ашаглажа байһан залуу механизаторнуудай Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөө эмхидхэхые нүхэр Богатырев дурадхаба.

Республикын арадай ажахын бухы участогууд дээрэ залуушуул амжалтатайгаар ажаллана гэжэ Азербайджанай ЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр **Гаджиев** хэлэнэ. Ажалай баатаршалгын жэшээнүүдые залуу нефтянигууд харуулна. 21 мянга гаран залуу худэлмэришэд үнгэрэгшэ жэлдэ үйлэдбэриингөө түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ. Залуушуулай дундаһаа алдар солотой болоһон олон тоото түрүүшүүл, үйлэдбэрилин новаторнууд урган гараа. Тингэбэшье, худэлмэриин түрүү арга методуud үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнэгүй. Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө республикын комсомол һулаар тэмсэнэ.

Үглөөнэй заседани дээрэ ВЛКСМ-эй Хабаровска крайкомой секретарь нүхэр **Щетинин**, ВЛКСМ-эй Молотовско обкомой секретарь нүхэр **Мельков**, Таджикистанай ЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр **Рахимова** гэгшэд үгэ хэлээ.

Печорско түмэр замай Воркута станциин паровозно депогой машинист нүхэр **Бескровный** үгэ хэлэлгээр съездын үдэшын заседани нээгдээ. Печорско магистралиин машинистнууд-комсомолецууд хүндэ ашаатай поезднуудые жолоодохын түлөө, поездын шэгнүүрине 200 тонно болотор дээшэлүүлхын түлөө мүрысөөе жэл хахадай урда тээ эхилһэн юм. Тус замай олохон машинистнууд хүндэ ашаатай поезднуудые жолоодоно.

ЛКСМ-эй Якутска обкомой секретарь нүхэр **Атласовай** хэлэһэн үгые ехэ һонирхолтойгоор шагнаба. СССР-эй арадуудай ахадүүгэй туһаламжаар Якути индустриально-колхозно республика, үргэлжэдөө үзэг бэшэг мэдэдэг хизаар болоо.

Холын хойто зүгэй комсомолецууд болон залуушуул—яхадууд, эвенкнүүд, эвенүүд, чукчануud республикынгаа ехэ минерал, нүүрһэ, дабһа, ой модо, һайн шанартай ангай арһанаудые ороондоо үгэхын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэнэ, худөө ажахын продукци үйлэдбэрилгые ехэ болголго туйлана. ВЛКСМ-эй ЦК нютаг дээрэхи байдалые гүйсэд мэдэнгүйгөөр областной организацинуудые тус тустань ондоо бэшээр хүтэлбэрилнэ гэжэ тэрээнние нүхэр Атласов шүүмжэлбэ.

СССР-эй Оборонын министерствын комсомолецуудай дундахи худэлмэриин талаар Главна политическэ управлениин начальнигай орлогшо нүхэр **Шатуновто** үгэ үгтэнэ.

Советскэ Арминн ба Далайн-Сэрэгэй Флодой дайшалхы шадабарине бэхижүүлхэ талаар комсомольско организацинууд бага бэшэ үүргэ дүүргэдэг гэжэ нүхэр Шатунов хэлэбэ. Зарим түрэлэй сэрэгэй личнэ составайнь диплэнхинь комсомолецууд байха юм.

Арми болон флодой комсомольско организацинууд залуу сэрэгшэдые хүмүүжүүлгэдэ ехэхэн анхаралаа хандуулдаг. Тэдэндэ тангаригтаа үнэн сэхэ байлга, политическэ үндэр дээдэ мэдэрэл, эрэлхэг зориг, баатаршалга хүмүүжүүлэгдэдэг. Инаг дуратай Эхэ ороной гүрэнэй интересүүдые аршалан хамгаалха талаар урдаа табигдаһан зорилгонуудые советскэ сэрэгшэдтэй нэгэн хамта Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй комсомолецууд саашадаашье нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ гэжэ Коммунистическэ партиин болон Советскэ правительствые нүхэр Шатунов найдуулна.

Молотовой нэрэмжэтэ Горьковско автомобильна заводой дэргэдэхи ВЛКСМ-эй ЦК-гэй комсорг нүхэр **Кропотов** ороной томохон предприятиин комсомольско организациин худэлмэриин дүй дүршэлтэй танилсуулаа.

Үдэшын заседани дээрэ Молдавиин ЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр **Константинов**, К. А. Тимирязевай нэрэмжэтэ худөө ажахын Московско Академиин ВЛКСМ-эй ЦК-гэй комсорг нүхэр **Хлебутин**, Казахстанай ЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр **Абдразаков** гэгшэд үгэ хэлэһэн байна.

Түрүүлэгшээр һууһан — ВЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр Аблова ороноймнай комсомолецууд болон залуушуулһаа олон тоото телеграммануud съездын нэрэдэ ерэнэ гэжэ мэдээсэбэ. Телеграммануud соо ВЛКСМ-эй XII съездын хүндэлэлдэ туйлагдаһан үйлэдбэриин шэнэ амжалтануud тухай хэлэгдэнэ. Олохон комсомольско-залуушуулай участогууд, бригаданууд үйлэдбэриин шэнэ амжалтануудаар съездын нээгдэлгые тэмдэглэһэн байха юм. Шэнэ ба боро газарнуудые ашаглахын тула ошоһон комсомолецууд ба залуушуулһаа нилээд олон телеграммануud ерээ. Тэдэнэр шэн зоригто ажалаараа партиин, комсомолой этигэл найдабариие харюулха байһанаа съездэ мэдүүлнэ.

ВЛКСМ-эй XII съезд худэлмэреэ мартын 22-то, понедельнигтэ үргэлжэлүүлхэ байна.

***

Мартын 22-то Москвада Кремлёвско Ехэ ордон соо ВЛКСМ-эй XII съезд ВЛКСМ-эй Центральна Комитедэй ба Шалгалтын Центральна комиссиин тоосоото элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсэлгээ үргэлжэлүүлбэ. Үглөөнэй заседани Белоруссиин ЛКСМ-эй секретарь нүхэр **Машеровай** үгэ хэлэлгээр эхилээ.

—ВЛКСМ-эй XI съездын һүүлээр үнгэрһэн саг соо комсомольско зэргэнүүд саашадаа олошорһон, залуушуулые коммунистическээр хүмүүжүүлгын талаар комсомолой ажалябуулга һайжарһан байна,—гэжэ тэрэ хэлэнэ.—КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые дүүргэхэ зуураа, республикын комсомольско организацинууд колхозуудай, МТС-үүдэй ба совхозуудай ажахын хэрэг ябуулгада үлэмжэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг болоо. 18 мянга гаран хүбүүд ба басагадууд шэнэ ба боро газар элдүүрилгэдэ ошохо дура хүсэлөө харуулһан байна. Мүнөө үедэ колхозно залуушуулай нэлэнхы олонхинь үтэгжүүлгэ бэлэдхэлгэ ба полидо гаргалга дээрэ худэлмэриилдэг.

Саашань нүхэр Машеров залуушуулые марксистско-ленинскээр хүмүүжүүлхэ асуудалнууд дээрэ тогтожо хэлэбэ.

Мандатна комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр **Семичастный** гэгшэдэ үгэ үгтэбэ. XI съездын һүүлээр үнгэрһэн саг соо ВЛКСМ-эй зэргэнүүд 9 миллионһоо дээшэ хүнүүдээр олошороо гэжэ тэрэ мэдээсэбэ. Энэ хадаа үргэн олон залуушуултай комсомолой хэлхеэ холбоон саашадаа бэхижэжэ байһаниие эли тодоор гэршэлнэ. Промышленностьда, түмэр замай транспорт дээрэ, барилганууд болон һургуулинуудта комсомольско организацинуудай тоо 44641-ээр дээшэлээ. «Куйбышевгидрострой», «Сталинградгидрострой» болон ороной бусад барилганууд дээрэ томо ехэ комсомольско организацинууд байгуулагданхай.

ВЛКСМ-эй XII съездэ хамта 1334 делегадууд һунгагдаба. Тэдэнэй тоодо худэлмэришэд, колхознигууд, МТС-үүд болон совхозуудай худэлмэрилэгшэд, инженернүүд, техниг үүд, наукын ажал-ябуулагшад, Советскэ Арминн сэрэгшэд, искусствын, литературын, хэблэлэй худэлмэрилэгшэд, багшанар ба пионервожатануud, студентнэр ба һурагшад бии. Делегадуудай 43,8 процентнь дээдэ ба хүсэд бэшэ дээдэ һургуулитай, 395 хүнүүдынь үйлэдбэриһөө таһарангүй дээдэ ба дунда һургуулинуудта һураже байдаг. Делегадуудай дунда Советскэ Союзай 8 Геройнуud, Социалистическэ Ажалай 24 Геройнуud, 556 хүнүүдынь правительствын шагналда хүртэһэн байна.

Яажа бодото тодорхой ажал хэрэгүүд дээрэ залуушуулай ургажа ба хүмүүжэжэ байдаг тухай комсомолой Ново-Сибирскэ обкомой секретарь нүхэр **Соболев** хөөрэбэ.

Украинын комсомолецууд болон залуушуул партяар хараалагдаһан социалистическэ худөө ажахын саашанхи хүгжэлтын программые бэлэдхэхын түлөө үсэд шангаар ажаллажа байна гэжэ Черкасска областиин «Большевик» колхозой һаалишан Социалистическэ Ажалай Герой нүхэр **Рсва** хэлэнэ. Малажалые хүгжөөлгэдэ колхозойнгоо амжалтануud тухай, өөрынгөө худэлмэри тухай тэрэ хөөрэнэ. 1953 ондо тэрэ хадаа үнеэн бүхэнһөө дунда хэмжээ-

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта)

ВЛКСМ-эй XII съезд

(*Үргэлжэлэл*)

гэр 7302 литр hу haahan, энээнэйнгээ түлөө нэмэлтэ түлэбэри болгон, 9500 литр hу абаhан байгаа. Мүнөө жэлдэ нүхэр Рева өөрынгөө харуулhалдаг 8 үнеэд бүхэнhөө 7500 литр hу haaха уялга абаа.

Комсомольско организаци малажалые хүгжөөлгэдэнь колхозто ехэ туhаламжа үзүүлнэ.

ВЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр **Залужный** хэлэhэн үгээ промышленностин комсомольско организациуудай хүдэлмэридэ зорюулаа. Промышленностьда, транспорт болон барилгануud дээрэ комсомолецуудай тоо hүүлэй табан жэл соо 2 миллион гаран хүнүүдээр олошороо. Промышленностин, нүүрhэнэй, нефтяной, хүнгэн ба эдеэ хоолой гэхэ эргын шухала hалбаринуудта комсомолецуудай тоо ехээр олошороо. Тиигэбэшье, комсомольско хүдэлмэрнин хэмжээн ажабайдалай эрилтэнүүлhээ гээгдhээр. Предприятинуудай зарим комсомольско организациинуud ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэдэ тэдэнэрые hулаар элсүүлнэ. Комсомольско хүдэлмэрилэгшэд залуу хүдэлмэришэндэ ямар туhаламжа үзүүлхэ тухай hанаагаа табихын орондо, харин эдэ хүдэлмэришэн мүрысөөндэ хабаадалсана гэhэн саарhа хайшан гээ hаа бэшүүлхэм ааб гэжэ hанаагаа зобожо ябадаг байха юм. Залуушуулай дунда түрүү үүсхэлнүүд hулаар дэлгэрүүлэгдэнэ.

Hүүлэй 3 жэл соо түрүү металлургнуудай дүй дүршэлөө андалдалтын нэгэшье зүблөө үнэргөөгүй, социалистическэ мүрысөөе хүтэлбэрилгээ имаггал тоо мэдээнүудые суглуулгада абаашана гэжэ нүхэр Залужный Хара металлургин министерствые шүүмжэлбэ.

Трибуна дээрэ СССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи физическэ культура ба спортын комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр **Романов** гарана. Hүүлэй 5 жэл соо орон дотор физкультурнигуудай тоо 2 дахинhаа дээшэ олошороо, 3 мянга гаран спортын мастернууд бэлэдхэгдээ гэжэ тэрэ хэлэбэ. Советскэ спортсменууд СССР-эй 2131 рекорд тогтоогоо. Тэдэнэй 208-нинь дэлхэйн хуулита рекордныуудhаа дээшэ байха юм.

Советскэ Союзай уласхоорондын хэлхеэ холбоон бэхижээ. Имагтал 1953 ондо советскэ спортсменууд 19 оронуудта мүрысөhэн, теэд СССР-тэ 29 оронуудай спортсменууд ерэhэн байха юм. СССР-эй спортивна секциинуud уласхоорондын спортивна 22 нэгэдэлнүүдэй гэшүүн болонхой, эдэ үшар бүхы оронуудай спортсменууудэй хоорондо хани барисаа ба харилсан туhалалсалга бэхижүүлгэдэ туhална.

Физкультура ба спортые хүгжөөлгэдэ комсомольско организациинуудай үүргэ тухай, залуушуулай бэе махабадые хатуужуулха, тэдэнние ажалда ба Эхэ ороноо хамгаалгада бэлэдхэлгэдэ үдэр бүрнин анхарал хандуулха тэдэнэй уялгануud тухай нүхэр Романов хэлэнэ.

Хитадай Залуушуулай Шэнэ-Демократическа Союзай ЦК-гэй секретарь **Лю Даю-шен** гэгшэдэ үгэ үгтэбэ. Делегадууд болон айлшад агуу-ехэ хитад арадай залуу үетэнэй түлөөлэгшые нэрьемэ овациар уггана. Лю Даю-шен Хитадай залуушуулай үмэнhөө съездлэ хабаадагшадта, тэдэнээр дамжуулан—бүхы советскэ залуушуулда халуун баяр хүргэнэ. Ленинскэ комсомол болбол хилын саадахи оронуудай коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудаар хүтэлбэрилэгдэдэг залуушуулай организациинуудта эрхим жэшээнь юм гэжэ тэрэ хэлэбэ. Түрүү залуушуулай яажа партиингаа дайшалхы туhалагшань ба резервнь болохо, яажа залуушуулые коммунизмын үзэлтэйгөөр хүмүүжүүлхэ хэрэгтээ комсомолhоо hуралсадаг байха юм.

Хитадай залуушуул коммунизм байгуулалтын хэрэгтэ советскэ залуушуулай амжалтануудай хойноhоо тон ехэ урматайгаар хаража байдаг. Советскэ Союзай мүнөөдэрынь хадаа манай үглөөдэр мүн гэжэ бидэнэр hайн мэдэнэбди гэжэ оратор мэдүүлбэ.

СССР-эй ба хитад арадуудай хоорондын бэхижэн байhан ханн барисаан тухай, энэнь Зүүн зүгтэ ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал ба аюулгүй байдал хамгаалгын шанга хүсэн болоhон тухай Лю Даю-шен хэлэнэ.

Залуушуулай Шэнэ-Демократическа союзай улаан хилэн туг ба тэрэшэлэн ВЛКСМ-эй XII съездын хүндэлэлдэ Мукденэй станок бүтээлгын заводой залуушуулай союзай дархалhан хүдэлдэг станогой модель Хитадай делегацийн съездын президиумдэ барюулхадань, зал соо үнн удаан альга ташалга боложо, «Ура!» гэhэн абяануud зэдэлбэ.

Трибуна дээрэ Демократическа залуушуулай Бүхэдэлхэйн федерацийн президент **Бурно Бернини** гарана. Делегадууд болон айлшад тэрээнние нэрьемэ альга ташалгаар угтаба. Бурно Бернини Демократическа залуушуулай Бүхэдэлхэйн федерацийн амаршалга уншаба.

ВФДМ-гэй амаршалга героическа комсомол ба советскэ залуушуулай хүндэлэлдэ, советскэ залуушуул ба бүхэдэлхэйн залуушуулай эбдэршэгүй хани барисаанай, залуу үетэнэй уласхоорондын нэгэдэлэй хүндэлэлдэ зорюулhан юрөөлөөр дүүрэнэ.

Делегацийн нэрьемэ альга ташалга доро Демократическа залуушуулай Бүхэдэлхэйн федераци тус съезддэ федерациингаа Хүндэлэлэй туг, мүн залуушуулай интересүүдые хамгаалhан тэрээнэй 8 жэлэй тэмсэлые харуулhан альбом дамжуулан үгэбэ.

Үглөөнэй заседани дээрэ тэрэшэлэн комсомолой Ивановска обкомэй секретарь нүхэр **Завьялова**, Саратовска областийн комсомолой Комсомольско райкомой секретарь нүхэр **Анасова**, Киргизийн ЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр **Абдыкулов** үгэ хэлэбэ.

Мартын 22-ой үдэшын заседани дээрэ ВЛКСМ-эй Центральна Комитедэй болон Центральна шалгалтын комиссийн тоосоото элидхэлнүүд зүбшэн хэлсэгдэжэ үргэлжэлөө. Нүхэд **Г. М. Маленков, Н. С. Хрущев, К. Е. Ворошилов, Н. А. Булганин, М. А. Суслов, П. Н. Поспелов, Н. Н. Шаталин** гэгшэдэй правительственна ложонуудта ерэжэ hуухада делегадууд халуунаар амаршалба.

Латвийн ЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр **Беман** үгэ абаба. Республикын ажабайдалай шухала асуудалнуудые шидхэлгэдэ Советскэ Латвийн залуушуул партийн эдэбхитэй туhалагшань юм гэжэ тэрэ хэлэбэ. Колхозно байгуулалтада комсомол ехэ үүргэ дуургэнэ. ВЛКСМ-эй 750 гэшүүд колхозуудтахи хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ дэбжүүлэгдээ, мянга гарач комсомолецуud колхозуудай правлениинүүдэй болон шалгалтын комиссийнуудай составта hунгагдаа.

Нүхэр Беман СССР-эй Хүдөө ажахын министерствые шүүмжэлбэ. Тэрэ хадаа хүдөө ажахын техникые шэнжэлхэ гэжэ хүсэhэн залуушуулые зохихо литература болон hуралсалай пособинуудаар хангана-гүй.

«Комсомольская правда» газетын главна редактор нүхэр **Горюнов** үгэ хэлэхэ зуураа, «Комсомольская правда» газетын хүдэлмэрине съезд дээрэ шангаар шүүмжэлгэ хадаа зүб байна гэжэ тэрэ мэдэрбэ. Хэрэг ажалаа хүсэд hайжаруулхабди, газетээ hайжаруулхын тула хэмжээ абахабди гэжэ съездые найдуулнабди гэhэн мэдүүлгэ тэрэ хэбэ.

Тамбовско областийн Ржаксинска районой Калининай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ **Капнин** трибунада гараба. Хүдөө ажахын артель хадаа партийна болон комсомольско организациинуудай туhаламжаар богонихон болзор соо — жэл хахадай турша соо — гээгдэлээ усадхажа, түрүүшүүлэй эзэргэдэ гараа гэжэ тэрэ хэлэбэ. Тарианай культурын ургаса 2—3 дахин дээшэлээ, колхозой доход хоёр дахин шахуу дээшэлээ, ажалта үдэртэ түлэбэри нилээд ехэ болоо.

ВЛКСМ-эй ЦК-гэй хүдэлмэрилэгшэд, Хүдөө ажахын министерствонүүд болон хүдөө ажахын органууд, гэжэ нүхэр Капнин мэдүүлбэ, томо ажахые хайшан гэжэ hайнаар хүтэлбэрилхэб гэжэ үшөөл бидэнэрые муугаар hургана.

Армениин ЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр **Тер-Газарянц** үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилгые дээшэлүүлхын түлөө тэмсэлдэ республикын комсомольско организациинуудай хабаадалга тухай хэлээ.

Залуушуулай дунда ябуулагдадаг идеологическа хүдэлмэридэ ехэхэн дутагдалнуудай бии байhан тухай нүхэр Тер-Газарянц хэлэбэ, комсомольско органууд болон ВЛКСМ-эй ЦК-гэй зүгhөө эдэ хэрэгые муугаар хүтэлбэрилhэнhөө боложо нимэ дутагдалнуud гараhан байна. ВЛКСМ-эй ЦК-гэй хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд нютагуудта үсөөн гарана, залуушуулай дунда политическэ элидхэлнүүдые хэнэгүй.

СССР-эй Наукануудай академийн Президент академик **Несмеяновай** хэлhэн үгые делегадууд болон айлшад ехэ анхаралтайгаар шагнаба. Эрдэмэй элдэб hалбаринуудаар Эсэгэ ороноймнай наука туйлай ехэ амжалта туйлаа гэжэ, тэрээнние арадай ажахыда үргэнөөр хэрэглэлгэ тухай, саашанхи хүгжэлтын перспективэ тухай тэрэ хэлээ. Наукадахи гол шухала юумэн хадаа кадрнууд гээшэ гэжэ академик хэлэбэ. Залуу научна кадрнууд жэлhээ жэлдэ ургана. 1200 шахуу комсомолецууд академийн аспирантнуud болон докторантнуud байха юм. Комсомолецууд, залуушуул эрдэмэй, үндэр дээдэ шатые саашадаашье тэсэмгэйгээр шудалха юм гэжэ Академийн Президент найдуулба.

Зарим уранзохёолшод ажабайдалhаа таhаранги байна гэжэ хэлэhэн ба саашадаа бэшэхэ номуудайнгаа геройнуудай ажабайдалые hайнаар мэдэхыень уряалhан тэдэ делегадууд тон зүйтэй юумэ хэлээ гэжэ СССР-эй Советскэ уранзохёолшодой Союзай секретарь нүхэр **Сурков** хэлэбэ. Ленинскэ комсомол мүнөө шэнэ газарнуудые ашаглаха ажалай шэнэ ехэ баатаршалгада жагсаба. Энэ баатаршалга хадаа хүндэтэй ба омогорхолтой байна. Энэ хүндэтэй ба омогорхолтой баатаршалгые хүсэд харуулхын тула уранзохёолшо хадаа номойнгоо геройн түрүүшын хабарые шэнэ газар дээрэ сугтаа үнгэргэлсэхэ, дабан гараха бэрхэшээлнүүдыень дабалсаха, тэрээнэйнгээ түрүүшын баяр ба түрүүшын амжалтые хубаалсаха ёнотой, эгээл тиигэбэл уранзохёолшо үнэн зүб ба хүсэн түгэс зохёол байгуулжа шадаха юм.

Ажабайдалай эрилтэнүүдтэ харюусаха зохёолнуудые байгуулхын түлөө СССР-эй Советскэ уранзохёолшодой Союз хэмжээ абаха юм гэжэ нүхэр Сурков мэдүүлбэ.

Польско залуушуулай Союзай Главна правленийн түрүүлэгшэ **Станислав Пилявка** гэгшые делегадууд халуунаар альга ташажа угтаба. Польско залуушуулай Союзай үмэнhөө, Польско Арадай Республикын хубүүд, басагадай үмэнhөө ВЛКСМ-эй XII съездын делегадууде, комсомолецууд болон залуушуулые амаршалха зуураа, польско болон советскэ арадуудай хани барисаан эбдэршэгүй бата бэхи юм гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Станислав Пилявка нэрьемэ альга ташалган доро Польшын залуушуулай ажабайдал ба ажал тухай альбом-бэлэгые президиумдэ барюулба.

Франциин республиканска залуушуулай Союзай Генеральна Секретарь **Ги Дюколоне** гэгшэ үгэ хэлэхэнь гэжэ түрүүлэгшын соносхоходо зал соо дахин ованц болоно, тэрэ хадаа Франциин республиканска залуушуулай Союзай ба Франциин басагадай Союзай үмэнhөө баяр хүргэбэ. Делегацийн гэшүүд эдэ организациинуудай тугуудые президиумдэ дамжуулан үгэнэ.

ВЛКСМ-эй XII съезд мартын 23-да хүдэлмэрээ үргэлжэлүүлбэ.

(ТАСС).

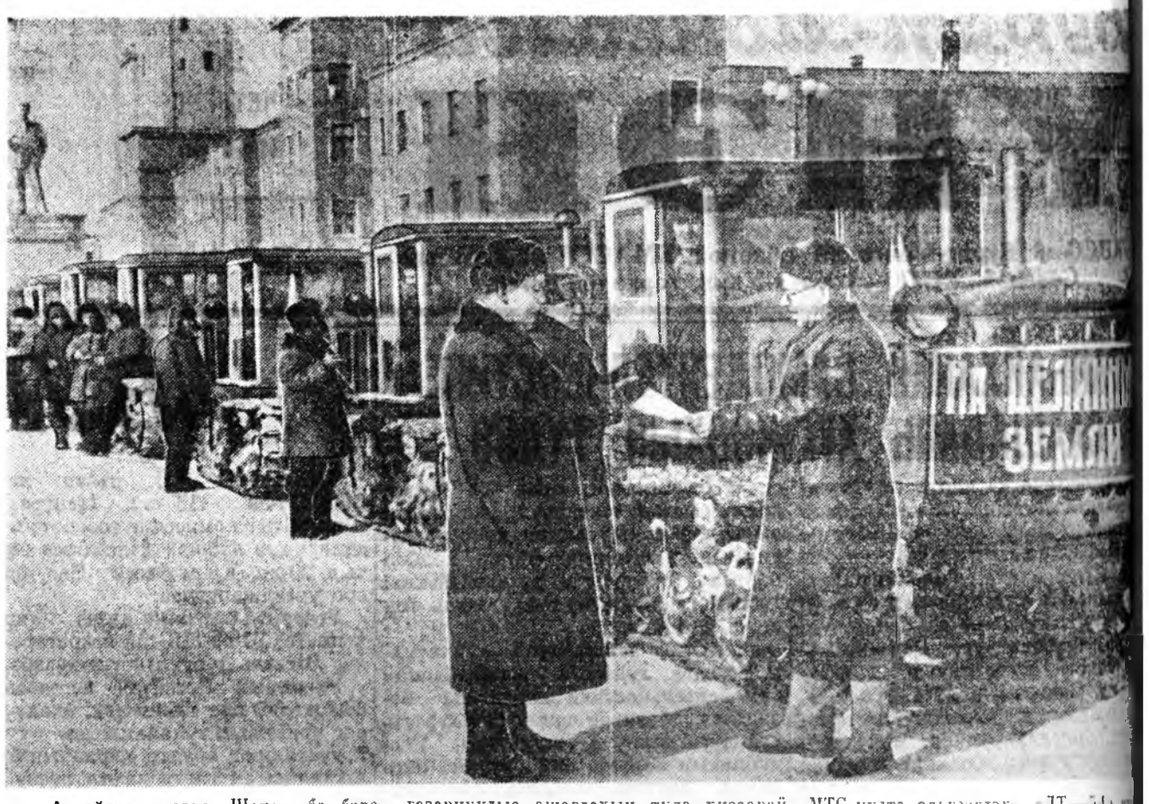

Алтайска хизаар. Шэнэ ба боро газарнуудые ашаглахын тула хизаарай МТС-үүдтэ эльгээгдэхэ «ДТ—54» марк тракторнуудтай эшелонуud. М. И. Калининай нэрэмжэтэ Алтайска тракторна заводой ашаа тээлгын талмай дүүрэн үдэр бүри эльгээгдэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Волчихинска районой Горьковско МТС-тэ ошохо «ДТ—54» маркын тракторнуудые эльгээхэ.

(ТАСС-эй фотохроника.)

ВЦСПС-эй XIII ПЛЕНУМ

Мартын 18, 19-дэ Москвада, Союзуудай Байшангай колонно зал соо ВЦСПС-эй XIII пленум болобо. Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэд болон албахаагшадай профсоюзай республиканска, хизаарай, областной комитедуудэй түрүүлэгшэнэр, машина бүтээлгын предприятинуудай профсоюзай завкомуудай түрүүлэгшэнэр, МТС-үүд болон совхозуудай рабочкомуудай түрүүлэгшэнэр пленумдэ хабаадалсаа.

«Орон дотор ороohо таряа үйлэдбэрилгые саашадань ехэ болгохо тухай, шэнэ ба боро газарнуудые ашаглаха тухай» КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые дүүргэлтэ болгохо талаар профсоюзуудай зорилгонуud тухай элидхэлые ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ нүхэр Н. М. Шверник хэбэ.

Ажалшадай ажана hайн байдалые саашадань hайжаруулгада зорюулагдаhан Коммунистическэ партийн ба Советскэ правительствын хэмжээ-ябуулганууdые бүхы советскэ арад hайшааhан ба дэмжэhэн байна гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ.

— Советскэ профсоюзууд хадаа,— гэжэ нүхэр Шверник хэлэбэ, — хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон албахаагшадай творческо үүсхэлые «Орон дотор ороohо таряа үйлэдбэрилгые саашадань ехэ болгохо тухай, шэнэ ба боро газарнуудые ашаглаха тухай» КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоол соо таблгдаhан арадай ажахын шухала зорилгонуудые бэелүүлгэдэ элсүүлхэ ёнотой.

Партийн Центральна Комитедэй сентябрьска Пленумhээ хойшо үнгэрhэн саг соо советскэ профсоюзуud хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ тухай парти, правительствын директивэнүүдые дүүргэлгэдэ хүдэлмэришэд болон албахаагшадые элсүүлхэ тушаа нилээд хүдэлмэрнхээ. Хүдөө ажахын машинануудые, трактор болон комбайнуудта хэрэглэгдэхэ запасной частнуудые үйлэдбэрилгын талаар гүрэнэй даалгабарние болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөн промышленностин предприятинуудта үргэнөөр дэлгэрэнхэй.

Социалистическэ хүдөө ажахын захилнуудые дүүргэхын түлөө олохон профсоюзна организациинуud хүсэдөөр тэмсэнэгүй гэжэ нүхэр Шверник мүн лэ тэмдэглэбэ. Алтайска, Сталинградска, Челябинска трактورна заводууд, Октябрийн 20 жэлэй нэрэмжэтэ Ворошиловградска завод, Уральска турбомоторно завод болон бусад хэдэ хэдэн заводууд тракторнуудай запасной частнуудые үйлэдбэрилхэ даалгабарние саг үргэлжэ дүүргэнэгүй. Энээнэй түлөө гансашье предприятинуудай ажахын хүтэлбэрилэгшэд харюусаха бэшэ, мүн профсоюзуудай заводской комитедууд харюусаха байна.

Шэнэ ба боро газарнуудые ашаглаха районуудта мэргэжэлтэй кадрнуудые эльгээхэ ба тэдэнэрэй ажаhуудалай ба культурна условние хангаха тушаа профсоюзуудай зорилгонуud дээрэ нүхэр Шверник тогтохо зуураа, МТС-үүд болон совхозуудтахи хүдэлмэришэдэй комитедүүд болон профсоюзна группануудые эмхидхэлэйнь талаар бэхижүүлхэ шухала байhан тухай зааба. Бүхы машинно-тракторна станциинууд болон совхозуудта хүдэлмэришэдэй комитедүүд, бригадануud болон тракторна отрядуудта профгруппануud байгуулагдаха ёнотой.

— Харьковска областийн Ковяговско МТС-эй хүдэлмэришэдэй комитедэй дүй дүршэлые, — гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ,—дэлгэрүүлмээр байна. Тэрэ комитет үйлэдбэрийн түсэбүүдые дүүргэлгэдэ, колхозуудтахи ургасые дээшэлүүлгэдэ, ашаг туhатайгаар хүдэлмэрилгэдэ нилээд ехэ туhа хүргэдэг юм. МТС-тэ мэргэжэлтэдэй, тэрэшэлэн трактورна бригадануud болон комбайнова агрегадуудай дунда мүрысөөн дэлгэрээ. Социалистическэ үялганууд коллективэй хамтын суглааануud болон профгруппануудта зүбшэн хэлсэгдэнэ. Хүдэлмэришэдэй комитет хадаа администрацийн зүгhөө дутагдалнуудые усадхаха ябадалые туйлажа, социалистическэ мүрысөөнэй ябасада элэбхитэйгээр нүлөөлнэ. Тракторна бригада бүхэндэ бии байhан «Урожай» гэжэ радиостанци мүрысөөнэй ябасые дамжуулха ба түрүүшүүлэй дүй дүршэлые дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ шадамараар хэрэглэгдэнэ.

МТС-эй центральна буусада ба полевой станууdта показателийн досканууd түхеэрэгдэнхэй. Трактористнуудай хүдэлмэрийн дүн тэндэ саг үргэлжэ харуулагдана. Социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүд хүдөө ажахын хүдэлмэрийн үе бүхэнэй hүүлээр согсологдодог юм. Социалистическэ мүрысөөндэ илагшад хүдэлмэришэдэй комитедэй заседаниууdта тодорхойлогдодог юм.

Арадай барилгын методээр МТС-тэ клуб барилгаа. Тэрээн соонь библиотекэ бии юм. Библиотекэдэнь уншагшадай конференциинууд болон литературна вечернууд саг үргэлжэ үнгэргэгдэдэг, выставкэнүүд эмхидхэгдэдэг юм. Машинно-тракторна станциинуудай мэргэжэлтэд элидхэл болон лекци уншана.

МТС-эй бүхы механизаторнуud мүнөө профсоюзда ороnхой.

Хүдэлмэришэдэй комитедэй hайнаар хүдэлмэрилhэнhөө боложо МТС 1953 ондо үйлэдбэрийн hайн показатель туйлаа. Таряа хуряалга, намарай таряа тарилга ба пар хахалалые богонихон болзор соо хэhэн байна. Тракторнуудые заhабарилгада узловой метод хэрэглэжэ, машинно-тракторна станцийн коллектив заhабарилгын бүхы хүдэлмэринуудэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргээ.

Хүдөө ажахын бэлэдхэлэй хүдэлмэришэд болон албахаагшадай профсоюзай центральна комитедэй хүдэлмэрийн элидхэл соо шүүмжэлгдээ. Центральна комитет хадаа обкомуud болон хүдэлмэришэдэй комитедуудые муугаар хүтэлбэрилгэ, практическа шухала туhаламжа үзүүлнэгүй гэжэ элидхэл соо хэлэгдэнэ.

Хүдэлмэришэдэй комитедуудые зүбөөр хүтэлбэрилхын ороndо, харин хожомдожо хэблэгдэhэн элдэб директивэнүүд болон ширхулирнуудые эльгээдэг байха юм. Саг үргэлжэ заседаниууdые хэлгээрээ hамааraад, профсоюзай ЦК-гэй президиум ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй элидхэлые саг үргэлжэ шагнадаг байhан ба тэдээн туншаагаа олон тоото ехэнүүд шидхэбэриннүудые абадаг байбашье, полинуудай ургасые дээшэлүүлхын, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэриннүудые ашаг ехэтэй болгохын түлөө социалистическэ мүрысөөе хүтэлбэрилгые hайжаруулха тэмсэлдэ нютагай профсоюзна организациинуудта багаар туhална.

Олохон профсоюзна организациинуud МТС-үүд болон совхозуудтахи ажалай эмхидхэлэй ехэнүүд дутагдалнуудтай эбсэнэ, ажалай болон үрэнэй журамые hайжаруулхын түлөө ёнотой тэмсэл хэнэгүй. МТС-үүд ба совхозуудай хүдэлмэ дэй комитедүүд ажалай түр болон нормированийн асуудые саг үргэлжэ хинан зуураа, ажалай түлэбэрийн синнуудай ажал-ябуулгые саг жэ эрид hайжаруулха, ажал тэсэ дэшэлүүлхэ ябадалые ха ёнотой.

МТС-үүд болон совхозуу дэлмэришэд, мэргэжэлтэд албахаагшадай гэр байра турна ажаhуудалай эмхи нуудые бариха асуудалнуудта хэл соо ехэ hуури гаргагдаhан на. 1954—1956 онуудта МТС 10.800 байрын гэрнүүд, 3.000 х байранууд баригдаха ёнотой. Х гэр байранууdые барилгада бүри 450 миллион түхэриг hо дохо юм. Энэ жэлдэ совхо 400 мянган шахуу квадратна талмайтай байрын гэр баоли харааалгдана. Культурна аж далай болон коммунальна ды ые барилгада 148 миллион т гүрэн hомолоо. Гэбэшье, гэрнүүдые барилгада гүрэн молhон зөөринүүдые ажахын бэрилэгшэд болон профсоюзн ганизациинуud хүсэд хэрэглэн

МТС-үүд болон совхозуу далдаа наймаа болон нинтын холые эмхидхэлгэдэ, тэрэшэлэ хоной хүдэлмэрилэгшэдые м скээр болон культурнаар хан да дутагдалнуудай бии байhые хэлшэ тэмдэглээд, үргэн нинтэ шадай дунда политическэ боло хидхэлэй хүдэлмэри ябуул профсоюзна хүдэлмэрилэгшэдэ харалые элсүүлхэ шухала туhай зааба.

Элидхэл тушаа эдэбхитэйгээ хэлэлгэ болоо.

Шэнэ ба боро газарнуудые а лаха районуудта hайн дүр ерэгшэдтэ ажаhуудалай услови гуулха, тэдэнэрые hургаха ба турнаар хангаха тушаа мэнэ ямар хэмжээнүүдэй абтажа б туhай олон ораторнуud хэлэн на. Профсоюзуудай Алтайска заарай советэй түрүүлэгшэ Мартынов, хүдөө ажахын ба б хэлэй хүдэлмэришэд болон хаагшадай профсоюзай Кур обкомой түрүүлэгшэ нүхэр Се Хойто-Казахстанска обл профсоюзуудай совдэй түрүү нүхэр Островной болон бусад hэн үгэ соогоо дээрэ дурсаг асуудалнууд тушаа тогтоо.

Үгэ хэлэлгын болохоодо үгэ хэлээ. Тэрэ тоодо СССР-эй дөө ажахын министрын орл нүхэр Кучумов, Краснодарск заарай Платнировско МТС-эй дэлмэришэдэй комитедэй түрү шэ нүхэр Зозуля, культурын м мэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК түрүүлэгшэ нүхэр Лебедев, Р ско областийн «Гигант» гэжэ ряанажалай совхозой хүдэлмэр дэй комитедэй түрүүлэгшэ нүхэ болев, хүдөө ажахын ба бэлэд хүдэлмэришэд болон албахаа дай профсоюзай Кустанайска мой түрүүлэгшэ нүхэр А СССР-эй Совхозуудай минис орлогшо нүхэр Коломийцев, росоюзай правленийн түрүүл орлогшо нүхэр Бородин, Ст градска трактورна заводой мой түрүүлэгшэ нүхэр Колосов лон бусад үгэ хэлэhэн байна.

ВЦСПС-эй XIII пленум то баталан абаа. КПСС-эй Ц Пленумэй тогтоолые дүүргэлт гехо туншаа профсоюзна орг нинуудай тодорхой зорилгонуу рэ тогтоол соо хараалагдаа.

(ТАС

Малажалай асуудалнуудаар научна зүблөөн болобо

Малнуудые үдэсэ hайнтай болголгодо зорюулагдажа В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Хүдөө ажахын наукануудай Бүхэсоюзна академийн ба СССР-эй Хүдөө ажахын министерствын научно-техническэ советэй малажалай болон ветеринарийн секциинүүдэй нэгэдэмэл пленум Москвада мартын 22-то болоод, дүүрэбэ. РСФСР-эй, Казахстанай, Украйнын, Белоруссийн, Азербайджанай, Литвагай болон бусад республиканууdай түлөөлэгшэд, тэрэшэлэн МТС-үүд болон хүдөө ажахын органуудай мэргэжэлтэд хамта 300 шахуу хүн пленумэй хүдэлмэридэ хабаадалсаа.

Үхэр малай hүбайралгые усадхаха ба малай тоо толгойе олошоруулха тушаа научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудай, түрүү колхозуудай хүдэлмэрийн дүй дүршэл тухай 30 гаран элидхэлнүүд болон мэдээсэлнүүд пленум дээрэ хэгдэhэн байна.

Малнуудай үдэсые hайжаруулгада зорюулагдаhан хэмжээнүүдые пленум хараалаа.

(ТАСС).

Ороной полинууд дээрэ

ОДЕССА. Хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые hайнаар үнгэргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөн областийн механизаторнуудай дунда дэлгэржэ байна.

Коминтерновскэ МТС-эй коллектив наратай дулаан сагай час бүхэнние хэрэглэжэ, эртын таряа болон наран сэсэгые область соогоо хамгаа түрүүлэн тарижа дүүргэбэ. Наран сэсэг 600 гектар газарта квадратно-гнездовой аргаар таригдаа. Механизаторнуud тэжээлэй свёкло тарижа ба хартаабха hуулгажа эхилээ. Хартаабха гол түлэб поли хамгаалха ой модото полосануудай дэргэдэхи полинууд дээрэ таригдаа, тэндэ бүхэли үбэлэй турша соо ехэ саhа байhан ба газарайнь хүрhэн hайн шинжтэй болоhон байна.

УЖГОРОД. Областийн колхозуud овощной культурануудые тарижа эхилээ. Түрүүшын арбаад гектар дээрэ hонгино, морковь, петрушка, столовын свёкло болон горох таригдаа.

Ужгородско, Мукачевско болон Виноградовска районуудта уhалуурийн системэнүүд мүнөө баригдажа байна.

Мартын 23. (ТАСС).

НИИТЫН МАЛАЖАЛЫЕ ТҮРГЭНӨӨР ХҮГЖӨӨХЫН ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЭ!

☆ ☆ ☆

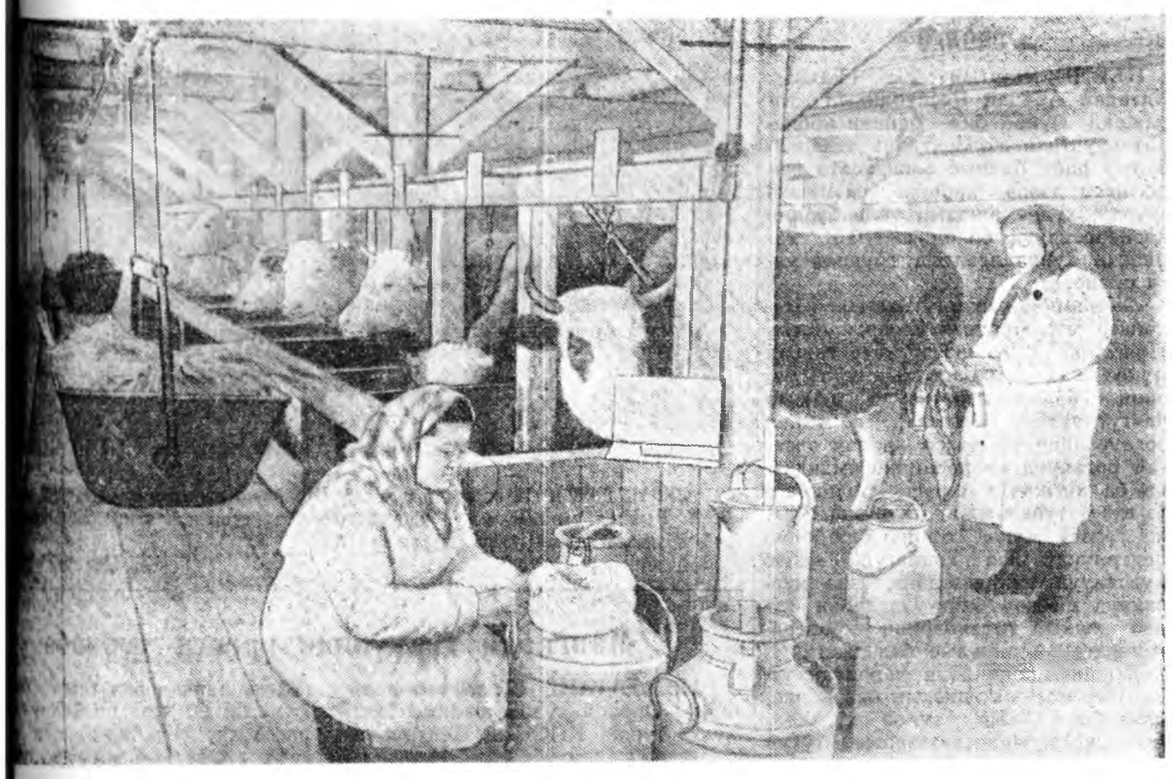

ЗУРАГ ДӨӨРӨ: Иволгын аймагай «Улаан Ороншо» колхозой племенной фермын һаалишад үнеэдэ электрическэ аппараар һаажа байна.

М. Минесевэй фото.

Хүгжэлтын түрүүшын алхамуудтай

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолой гарахаанһаа Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхозой ажахынхидай бүхы һалбариннуудые саашадань хүгжөөхын тула нилээд хүдэлмэри явуулна байна.

1953 ондо энэ колхозой ороһото овощной культурануудай гектар ургаса хуряагаа. Жэшээлхэдэ, ороһото культурануудай гектар бүрнөө дунда зэргээр 13—14 центнер тэрэшэлэн овощнай һайн ургаа хуряагаа. Колхозникуудай ажалтэй үедэртэ овощь хубаагдаһан, 500 гаран центнер овощь гүрэндэ худалдаһан байна. Гүрэндэ түсэбнөө гаргаһан овощь тушаһанайнгаа түрүү автомашина абаа.

Үнеэдһээ һу һаалга дээшэлээ. Тэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүрнөө гектар зэргээр 1126 литр һу һааба. Энэ колхозой гэшүүд 1953 ондо сэхэ ажалайнгаа гүлөө таряа, ногоо, мүнгэ сэхээр абаһан байха. Колхознигуудай ажалта үдэр бүрэй 3 килограмм шэнжисэ, мүн гектаабха, овощь, һу болон 4 тонна мүнгэн хүртэһэн байна.

Артелийн правлени Итанцын МТС-эй главна зоотехник, комсомолка Рудаковагай түһаламжаар 1953 онло үнеэдэй һу үгэлгые дээшэлхэ хэмжээнүүдые абажа гаргаа. Энэнэй ашаар 1953 оной октябриин 1-һээ 1954 оной февраль 1 хүрэтэр үнеэн бүрнөө 212 литр һүн һаагдаба. Эрхим һаалишадтай нухэд Насникова, Новосельцева нарта энэ үе соо 300 ба дээшэ литр һу һаагаа. Шэнэ түлнүүд ашаар абажа байха юм.

Малы фермэнүүдтэ малай харууһалга эдеэлүүлгэ эрид һайжаруулга. Үнеэн бүхэндэ сүүдхэ соо 6 килограмм турнепс, 3 килограмм концентрат, дабһа гэхэ мэтэ үгтэнэ. Тэдэндэ силос үнинэй эдюулжэ эхилэгдээ. Мүн үнеэд бүлеэн үһаар үһалагдана. Тинхэдэ бүдүүн тэжээл заводской кормозапарнигта бэлэдхэгдэжэ эдюулэгдэнэ. Үнеэдээ сүүдхэдээ 3 дахин һаадаг болоо.

Колхозой мал гарзагүйгөөр ондо оруулагдажа байна. Мүнөө жэлдэ гараһан шэнэ түлнүүд түлигдэдэггүй байрада, эхэнээ һалгаагдажа түлжүүлэгдэнэ.

Малаа зүбөөр харууһалха ба эдеэлүүлхэ хэрэгтэнь малшадта ветеринарна фельдшер нүхэр Падерин, зоотехник нүхэр Тарасов ехэ түһаламжа үзүүлнэ.

Артелийн правлени болон партийна организаци үнеэдые һаалгын үе соо ногоон конвейер бии болгохо тухай тодорхой хэмжээ хараалаа. Энээнэй тулада зелёнко 3 болзор соо таригдаха, горох, турнепс болон олон жэлдэ ургадаг ногоон таригдаха, үнеэн бүрийн 4 тонно силос дарагдахаар силоснэ культура таригдаха юм. Малай һайн байрануудые бариха модо бэлэдхэгдэжэ ба шэрэгдэжэ байна. Үхэрэй типовой байра һаяар баригдажа эхилхэнь. Хабарай тарилгада бэлэдхэл һайнаар ябуулагдана. Тарилгын үрэнэн сүм бэлэдхэгдэнхэй. Овощь тарилгын бригада худэлмэрилнэ. Энэ бригадынхид поли дээрээ шэбхэ гаргана, парниково рама, рассада ургуулха горшоогхонуудые хэжэ байна. Тэрэшэлэн хабарай тарилгада хэрэглэгдэхэ машина зэмсэгүүд, хомуud тоног заһабарилагдана.

Г. Ильин, КПСС-эй Прибайкальска аймкомой инструктор.

Үнеэдэй типовой байрын барилга

Шефүүдэй туһаламжа

Зүүн Сибириин пароходствын Улан-Удын пристаниин үһанзамшад Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозые шефтээ абаһан байна.

Үһанзамшадай бригада тус колхоздо ошоод, ехэхэн худэлмэри хэжэ байна. Племенной үнеэдэй фермые механизировалхэ хэрэгтэ нилээд туһаламжа үзүүлбэ. Тэндэ үнеэдэй тэжээл бэлэдхэдэг ба зөөдэг механизмуud худэлмэрилдэг болоо.

Тэрэшэлэн шефүүд колхозой центрые радиотой болгохо талаар ехэ худэлмэри хэлсээ. «КРУ-10» гэжэ шэнэ радиоузел тодхоогдоод, айлнуудта радио оруулагдаһан байна. Мүнөө үһанзамшадай табан хүнһөө бүридэһэн модошо дархашуулай бригада нүхэр Столяровой хүтэлбэри доро үнеэдэй типовой байрын барилга дээрэ ажаллажа байна.

В. Бадашкеев.

Һанаа амар хүтэлбэрилэгшэдэй гэмээр

Хориин аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд хонидой үбэлжэлэг Булаг гэжэ газарта худагуудые малтаха гэжэ хөөрэлдэһөөр үнинэй болоо юм. Теэд тэрэ малтагдаха ёһотой худагууд мүнөөшье болотор малтагдаагүй байнаар.

Энэ колхозой 1870 гаран хони үбэлжэдэг. Хонишод үбэлдөө 5 километр холо Удэ голһоо бочкоор уһа зөөжэ, хонидоо уһалха баатай болоно. Эндэхи хонид үбһэ тэжээлээр дутамаг байхаһаа гадна, уһагүй байжа олоороо тураа.

О. Васильев.

КОЛХОЗУУДАЙ ҺААЛИШАДАЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ МҮРЫСӨӨН

1953 оной октябриин 1-һээ 1954 оной мартын 1 хүрэтэр һу һаалгаар түрүү колхозуудай туйлаһан показательнууд

Эзэлһэн һуури	Колхозуудай нэрэ	Аймагуудай нэрэ	Колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй фамили	Һаалгай үнеэнэй һаалган бүрэн (литрээр)	Эзэлһэн һуури	Колхозуудай нэрэ	Аймагуудай нэрэ	Колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй фамили	Һаалгай үнеэнэй һаалган бүрэн литрээр.
1	Хрущевой нэр.	Тарбагатайн	Михалев А. И	325,3	5	„7 съезд Советов"	Прибайкальска	Суворов И. М.	260
2	Ленинэй нэр.	Иволгын	Овчинников Г. И.	294,8	6	Маленковой нэр.	Бичурын	Хлызов И. Т.	220
3	„Заветы Ильича"	Прибайкальска	Баев Н. М.	290	7	Сталинай нэр.	Прибайкальска	Харламов М. У.	209
4	Маленковой нэр.	Иволгын	Бурков С. Н.	262	8	„Заря коммунизма"	Бичурын	Иванов Н. И.	209

Колхозуудай племенной фермэнүүдэй эрхим һаалишадай һу һаалгаар туйлаһан показательнууд

Эзэлһэн һуури	Һаалишад-малшадай фамили	Аймагуудай нэрэ	Колхозуудай нэрэ	Һаалгай үнеэнэй һаалган бүрэн (литрээр)	Эзэлһэн һуури	Һаалишад-малшадай фамили	Аймагуудай нэрэ	Колхозуудай нэрэ	Һаалгай үнеэнэй һаалган бүрэн литрээр
1	Цырендоржиева Д. Д.	Сэлэнгын	Карл Марксын нэр.	1774	15	Батуева Ц. Ц.	Сэлэнгын	Карл Марксын нэр.	811
2	Жамбалова Ц.	„	Сталинай нэр.	1202	16	Очиртарова Н.	„	Тельманэй нэр.	786
3	Будожапова Ц. Д.	„	Карл Марксын нэр.	1178	17	Табутарова Д. А.	„	Маленковой нэр.	779
					18	Биликтуева Н.	„	Маленковой нэр.	766
					19	Ринчинова Ц.	„	Ленинэй нэр.	754
4	Очирова Г. Д.	„	Карл Марксын нэр.	1033	20	Бадмаева Л.	„	Тельманэй нэр.	754
					21	Воронцова А. Н.	„	„18 партсъезд"	752
5	Хайдапова Д. Д.	„	Маленковой нэр.	980	22	Бальжиева Ц.	„	Карл Марксын нэр.	723
6	Доржиева Б.	„	Карл Марксын нэр.	953	23	Машеева Г.	„	„Коммунизм"	716
7	Лумбунова Я. Б.	„	Маленковой нэр.	923	24	Цыденова М.	„	„Социализм"	706,5
8	Будаева С.	„	Тельманэй нэр.	905	25	Нимаева Д.	„	Тельманэй нэр.	705
9	Бадмаева Д. Б.	„	Сталинай нэр.	897	26	Доржитарова Д. Д	„	Тельманэй нэр.	699
10	Дылыкова Д.	„	Сталинай нэр.	894	27	Биликова С. С.	Бичурын	Ждановай нэр.	687,[illegible]
11	Лобсанова Ь. Г.	„	Карл Марксын нэр.	870	28	Карпова А. В.	Сэлэнгын	„18 партсъезд"	68[illegible]
					29	Бадмаева Б.	Иволгын	„Коммунизм"	67[illegible]
12	Ринчинова Б. Р.	„	Маленковой нэр.	851	30	Очирова Б.	Сэлэнгын	Ленинэй нэр.	669
13	Санжиева Х.	„	Сталинай нэр.	830	31	Доржиева М. Д.	„	Кагановичын нэр.	667
14	Бадматарова Д.	„	Тельманэй нэр.	824	32	Жамьянова Д.	Иволгын	„Улаан Ороншо"	[illegible]

Колхозуудай һүнэй-товарна фермэнүүдэй эрхим һаалишадай һу һаалгаар туйлаһан показательнууд

Эзэлһэн һуури	Һаалишад-малшадай фамили	Аймагуудай нэрэ	Колхозуудай нэрэ	Һаалгай үнеэнэй (литрээр)	Эзэлһэн һуури	Һаалишад-малшадай фамили	Аймагуудай нэрэ	Колхозуудай нэрэ	Һаалгай үнеэнэй (литрээр)
1	Степанова Н.	Тарбагатайн	Хрущевой нэр.	488,5	19	Петрова А. И.	Прибайкальска	Сталинай нэр.	337
2	Ташлыкова А. С.	„	Хрущевой нэр.	456	20	Плюшева А. А.	„	„7 Съезд Советов"	336
3	Цыдыпова Д.	Сэлэнгын	Сталинай нэр.	453	21	Потрахина У. П.	„	„Путь коммунизма"	330
4	Михалева А. В.	Тарбагатайн	Хрущевой нэр.	451	22	Налетова Е. В.	„	„Заветы Ильича"	326
5	Недипина А. В.	Иволгын	Ленинэй нэр.	448	23	Мякотина Н. Г.	Бичурын	„Заря коммунизма"	[illegible]
6	Маланова Д.	Сэлэнгын	Сталинай нэр.	440	24	Михалева А. К.	Тарбагатайн	Хрущевой нэр.	32[illegible]
7	Диденко Н. И.	Тарбагатайн	Хрущевой нэр.	432	25	Каратуева Н. М.	Иволгын	Ленинэй нэр.	[illegible]
8	Хижинкова В. М.	„	Хрущевой нэр.	428	26	Инкина Е. Г.	Прибайкальска	Хрущевой нэр.	[illegible]
9	Батурина А. В.	„	Хрущевой нэр.	428	27	Седунова А. П.	„	Маленковой нэр.	[illegible]
10	Рахматулина С. Р.	Кяхтын	Калининай нэр.	425	28	Тимофеева Е. Г.	Тарбагатайн	„Победа"	[illegible]
11	Гармажапова Д.	Сэлэнгын	Сталинай нэр.	423	29	Игнатьева Т. Н.	„	Хрущевой нэр.	[illegible]
12	Настникова П. А.	Прибайкальска	„Заветы Ильича"	397	30	Батурина И. Я.	Прибайкальска	„Путь коммунизма"	[illegible]
13	Лавинская Н. И.	Кяхтын	Калининай нэр.	392	31	Головина К. И.	Иволгын	Ленинэй нэр.	[illegible]
14	Колтунова Г.	Тарбагатайн	Хрущевой нэр.	367	32	Шупкова И. Д.	„	Ленинэй нэр.	[illegible]
15	Буркова В. Д.	Иволгын	Маленковой нэр.	357	33	Вершинина А. К.	Прибайкальска	„Заветы Ильича"	[illegible]
16	Жданова А. Е.	Иволгын	Маленковой нэр.	348	34	Собеннакова А. З.	Бичурын	„Заря коммунизма"	[illegible]
17	Мергинева Е. В.	Иволгын	Маленковой нэр.	347	35	Казанцева М. Д.	Иволгын	Ленинэй нэр.	[illegible]
18	Алимасова А. М.	Прибайкальска	Хрущевой нэр.	343	36	Жабуева Ц.	Закаменай	„Победа"	[illegible]

Мүнөөдэр манай газетдэ толилогдожо байгаа колхозно фермэнүүд болон һаалишадай социалистическэ мүрысөөнэй табан һарын дүнгүүд һу һаалгаар республикын түрүү колхозуудай ба һаалишадай шэнэ амжалтануудые туйлаһыень гэршэлэн харуулна. Энэ жэлдэ худөө ажахын түрүүшүүлэй Бүхэроссийска зүблөөндэ хабаадалсаһан Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой племенной фермын һаалишан Долгоржан Цырендоржиева байгша ондо даажа абаһан үнеэдэйнгээ тус бүрнөө 5000 литр һу һааха уялга абаад, гансахан февраль һара соо 300—300 литр һааһан байна. Үнгэрһэн 5 һара соо һаамхай үнеэн бүрнөө дунда зэргээр 1773 литр һу һаагаа. Закаменай аймагай «Победа» колхозой һаалишан Цырендулма Жабуева энэ жэлдэ тугалнуудые эхэнээнь һалгаажа түлжүүлхэ ба үнеэдые зүбөөр, үдэрэй гурба дахин һааха арга зоримгойгоор хэрэглэжэ, үнгэрһэн 5 һара соо даажа байһан нютагай үүлтэрэй үнеэн бүрнөө дунда зэргээр 266 литр һу һааба. Малые һайнаар ба зүбөөр харууһалаад байгаа хада нютагайшье үүлтэрэй үнеэдһээ 3—4 дахин ехэ һу һаажа байха арга боломжые нүхэр Жабуевагай жэшээ гэршэлэн харуулна.

Энэ жэлдэ республикын олохон колхозууд үнеэдые һайнаар эдеэлүүлгэ ба зүбөөр һаалга эмхидхэһэнэй, тугалнуудые эхэнээнь һалгаажа түлжүүлдэг болоһоной ашаар үнеэдэй һу үгэлгые эли бодо дээшэлүүлжэ байна. Жэшээлхэдэ, Сэлэнгын аймагай колхозуудта үнгэрһэн 5 һара соо үнеэн бүрнөө дунда зэргээр 174 литр һу һаагдаа, нёдондоной эхидо орходоо һу һаалга 24,3 процентээр дээшэлһэн болоно. Энээнэй ашаар Сэлэнгын аймагай колхозууд үнгэрһэн жэлэй энэ үеынхидэ орходоо 108 мянган литр үлүү ехэ һу һааһан байна.

Прибайкальска аймагай колхозууд 1953 оной октябриин 1-һээ 1954 оной мартын 1 болотор үнеэн бүрнөө 179 литр һу һаажа, социалистическэ мүрысөөндэ урдынхяараа түрүүлжэ ябана.

Гэхэ зуура, республикын олонхи колхозуудта үнеэдһээ һу һаалга үшөөд тон бага байһан зандаа. Малажалай ашаг шэмэ үгэлгые эрид дээшэлүүлхэ тушаа КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолой эрилтые олохон аймагуудай партийна, советскэ органууд, машинно-тракторна станцинууд хангалтагүйгөөр бэелүүлнэ. Энэ талаар Байкало-Кударын аймагта тулюур байдаг тохёолдоо. 1952 оной орходоо эндэ үнгэрһэн жэлдэ үнеэдһээ һу һаалга доошолһон байгаа. Харин энэ жэлдэ һу һаалга эндэ мүн дэ доошолжо байна. Жэшээлхэдэ, үнгэрһэн жэлэй энэ үе соо 83 литр һу һаагдаһан байгаа һаа, энэ жэлдэ 70 литр һаагдаа.

Мүн Хориин аймагай колхозууд нимэрхүү байдалтай. Нёдондо энэ үе соо үнеэн бүрнөө 50 литр һүн һаагдаад байгаа һаа, үнгэрһэн табан һара соо ороодоо 40 литр һүн һаагдаа. Малай ашаг шэмэ үгэлгые дээшэлүүлхын тулада аймагай партийна, советскэ органууд, колхозуудай правленинууд, машинно-тракторна станцинууд бии байгаа арга боломжонуудаа хүсэд хэрэглэжэ шаданалгүй.

Мүнөө республикын колхозуудта үнеэд олоороо тугаллажа захалба. Энээнтэй хамта үнеэдые һайнаар эдеэлүүлээд, харууһалаад, зүбөөр һаагаа хада тэдэнэй ашаг шэмэ үгэлгые горьтойхоноор дээшэлүүлхэ арга боломжо бии юм.

Малай байрын барилгада юун һаад хэнэб?

Колхозһоо ерэһэн бэшэг

Манай Коммунистическэ партиэй, советскэ правительство болбол колхозуудай ниитын малажалда хэрэгтэй зохид һайн байрануудые түрүүлгэдэ шухала анхарал хандуулдаг ниитын партийна болон советскэ органууддаа эринэ. Манай аймаг худөө ажахые эрид сүүлэй үедөө тушаа КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска ба февральско-мартовска Пленумуудэй шиидхэбэриндэ зоригжоһон Заиграйн аймагай «Улаан Эрхирик» колхозой ажалшадай томодхогдоһон МТФ-гэй ба эртын овощь ургуулха теплицэ бариха гэжэ шидэһэн юм.

Найншье оной февраль һарын эхээр колхознигуудай хамтын ажалаа 25 хүнһөө саг үргэлжын бараа бригада эмхидхэжэ, тэрээнэй хүүгэлгэдэхэ зэр зэмсэг, зүдхэхэ үгэхые колхозой правленниие гаргаһан байгаа. Тиимэ бригада болгожо шадаха бүхы арга боломж манай колхозодо бии гээшэ. Тэгэхэдэ, бэрхэ дархашуул, шуудаа, шэл һуулгагшад гэхэ мэргэн дүршэл шадабаритай хүнүүд олдоо.

Үнөшье, манай артелийн правление түрүүлэгшэ нүхэр Бадмаев, партийна эхин организацийн секретарь нүхэр Ринчинов гэгшэд ажал эмхидэрэ һайса мэдэхэ, эрхим колхозуудаа тиимэ бригада эмхидхэ туһайда һаналаа хүсэдөөр хандуулагүй. Мүнөө барилга дээрэ 25 гаран орондо 10—13 хүн хүдэлмэрлэнэ. Тэдэнтэр ехэнхидээ дархалха мэргэй зонууд. Гадна, хүдэлмэрийн ёстой условиэ байгуулагданалгүй. Жишээлэн түрүэн хүйтэндэ шефүүдэй туһаламжаар 100 толгой үхэрэй байра барижа дүүргээд, мүнөө тэрэнэй доторхи монтажна хүдэлмэринүүдые хэжэ эхилээбди. Тэндэ автоматическа уһалуури, тэжээл, шэбхэ гэхэ мэтые зөөхэ харгы хэгдэжэ байна. Тэрэшэлэн 200 квадратна метр талмайтай теплицэ баригдажа дүүргэгдээ. Мүнөө тэндэ эртын овощь һуулгагданхай.

Барилга хэхэдэ ехэ таатай үе ерэбэ. Үшөө 100 толгой үхэрэй байха байрын барилга эхилээд, тэрэнэй һуури табижа байнабди. Һаяар ханьень бодхоожо эхилхэмнай. Тэрэшэлэн 500 толгой тахяагай байха типовой байрын барилга эхилэгдээ. Мүн тугалай, гахайн байрануud, тэжээл бэлэдхэхэ кухни, малай түрэлгын байра, изолятор, силоснэ башнинууд, малшадай байха байрануud баригдаха.

Иимэ ехэ хүдэлмэриин хэгдэхэ байбашье, артелийн правлени барилгын хүдэлмэришэдэй байха хамтын байра, столово мүнөө хүрэтэр эмхидхээгүй. Барилгашад 3-һаа 10 километр хүрэтэр ябагаар гэртээ ошохо баатай болоно.

Үрэмдэлгын, харуулдалгын болон бусад станогуудтай, циркульнэ хюрөөтэй модо дархалалгын мастерской колхоздомнай бии. Тэдэ зэмсэгүүд ходо эмдэржэ, манай худэлмэридэ һаад тойбо татана. Энэ дутагдалые зайсуулха тухайда колхозой правленидэ, Курбын МТС-эй дирекцидэ болон шефскэ заводтоо нэгэтэ бэшэ хандаһан байгаабди. Теэд тэдэ станогуудые худэлгэхэ тухан мүнөөшье хүрэтэр анхарал хандуулагдаагүй. Станогууд худэлөөгүй байһан зангаараа. Тинхэдэ бидэ урдынхидаал адли улаан гараараа моло талхижа байнабди. Нигэжэ худэлмэрилхэдэ ажалнай урагшаа ябанагүй.

Барилгада 1200 кубометр модон хэрэгтэй байгаа. Теэд мүнөө миил 200—250 кубометр модон оруулагданхай. Барилгын модон бэлэдхэгдэнэгүй шахуу.

Манай аймагта томодхогдоһон фермын барилга тоотойхон колхозуудта хэгдэнэ. Тинбэшье, барилгын талаар аймагай таһагай болон Курбын МТС-эй дирекцийн зүгһөө ямаршье туһаламжа үзүүлэгдэнэгүй. Гадна, Бурстройпроект барилгын техническэ документациие мүнөө хүрэтэр эльгээнэгүй. Тэрээнһээ болоожо тугалай, гахайн байрануудай, мүн тэжээл бэлэдхэхэ кухниин болон бусад барилгануудай худэлмэри һаатахаар болоод байна.

Колхозой партийна эхин организаци барилга дээрэ худэлмэрилжэ байгаашадай дунда ниитэ-политическэ худэлмэри ябуулнагүй, тэдэнэй дунда социалистическэ мүрысөө эмхидхэнэгүй. Коммунистнууд Шопхоев, Дампилов гэгшэд барилга дээрэ худэлмэрилхөөр эльгээгдэһэн аад, түрүү үүргэ дүүргэнэгүй.

Колхозой правлени, аймагай барилгын таһаг, Курбын МТС-эй болон шефскэ предприятиин дирекциүүдэй зүгһөө зохихо туһаламжа үзүүлхэ ябадалдань республикын Худөө ажахын министерство манда туһалха бээ гэжэ найдагдана.

Ц. Доржиев, «Улаан Эрхирик» колхозой барилгын бригадын бригадир.

Малаа тураажа ба үхүүлжэ байна

Ороной худөө ажахые ойрын хоёр — гурбан жэл соо эрид түргөөр хүгжөөхэ тухай КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй түүхэтэ тогтоолой гараһанай һүүлдэ Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозэйхид худөө ажахынгаа, тэрэ тоодо ниитынгээ малажалые хүгжөөлгөөр хэдэ хэдэн шухала удхашанартай хэмжээ-ябуулганууdые хараалаа һэн.

Теэд тэдэ хэмжээ-ябуулганууd мүнөө тон хангалтагүйгөөр бэелүүлэгдэжэ байна. Жэшээлхэдэ, нёдондоной сентябрь һарада баригдажа эхилһэн һүнэй-товарна фермын 100 үнеэдэй байха байра түсэбэй ёлоор ноябрь һарада ашаглалгада оруулагдаха ёһотой аад, мүнөөшье болотор дүүргэгдэнэгүй. Эндэ мүнөө эбэртэ бодо мал байра муутай үбэлжэжэ байна. Һүүлэй үедэ мал үбһэ тэжээлээр дутамаг байгаад олоороо тураажа, гарзалжа эхилбэ. Нүхэр Мельниковэй даажа байдаг гүүртэдэ 6 толгой эбэртэ бодо мал үхөө, 50 шахуу мал тураа.

Колхозой гахайн фермэдэ мүнөө 200 гаран гахай тоологдоно. Теэд эдээнние, илангаяа поршоонхонуудые харууһалга, эдеэлүүлгэ тон муугаар хэгдэнэ. Энэ ушарһаа боложо үнгэрһэн январь, февраль һаранууd соо 70 гаран поршоонхо үхөө. Иимэ олон поршоонхонуудай үхэжэ байхада колхозой правленй, тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Комраков, малажалай мэргэжэлтэд зохихо хэмжээ абаагүй. Энэ фермые даагша И. Д. Пучков даалгадаһан ажалдаа харюусалгагүйгөөр, ниитын зөөридэ эзэн бусаар хандадаг, гахайнуудай эдихэ тэжээл үридэг байна. Һүүлэй үедэ 12 поршоонхо «мэдэгдээгүй шалтгаанаар» үгы болошоо. Иимэ гэмтэ хэрэгүүдэй боложо байхада колхозой шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр Русин хэмжээ абанагүй.

Колхозой правлени болон партийна организаци малажал хүгжөөлгэдэхи дутагдалнуудаа дары усадхажа, хараалһан хэмжээ-ябуулганууdаа бэелүүлхэ тушаа зохихо хэмжээ абаха зэргэтэй.

В. Гроссман.

УЛАСХООРОНДЫН ШЭНЖЭЛЭЛ

Ажабайдалай эрилтэнүүд илана

ООН-эй Европын талаар экономическа комиссиин юһэдэхи сесси Женевэдэ боложо байна. Баруун ба зүүн оронуудай хоорондо худалдаа наймаа үргэдхэхые эриһэн резолюцие энэ сессиин заседани мартын 18-да нэгэн һаналаар баталан абаа. Энэ резолюцин проектые СССР-эй ба Англиин делегацинууд хамтаараан зохёожо, дурадхаһан байгаа.

«ООН-эй Европын талаар экономическа комиссиин гадаадын худалдаа наймаа хүгжөөхэ комитедэй ажалябуулга тухай» гэжэ энэ резолюци официальнаар нэрлэгдэдэг байна. Энээнэй ёһоор хэдэ хэдэн шухала һайшаан дурадхалнууд хараалагдаха. Гэбэл: гадаадын худалдаа наймаанай талаар экономическа, худалдаанай, политическэ ба захиргаанай шэнжэтэй һаад хаалтануудые зайсуулха; худалдаа наймаанай, мүн түлөөһэнэй удаан болзорой ба олон талын хэлсээнүүдые европейскэ оронуудай хоорондо баталха; худалдаанай асуудалнуудаар экспертнүүдэй зүблөө зарлаха, гадаадын худалдаа наймаанай талаар мэдээ абалсажа ба статистическэ мэдээнүүдые дэлгэрүүлжэ байха ябадал хараалагданхай. Гадаадын худалдаа наймаа хүгжөөхэ талаар комитедые мүнөө жэлдэ зарлаха тухай һанамжанууд ьсн июнин 30 хүртэр мэдэхын тулада хамаатай правительствонуудтай хэөрэлдөө хэхые ООН-эй Европын талаар экономическа комиссиин хэрэг хүтэлэгшэ секретарьта дурадхагдаһан байна.

Иимэ резолюци баталан абалга баруун ба зүүн оронуудай хоорондоо хэлэн эгээл ураншатай хэлсээнүүдэй нэгэн болоно гэжэ Европын эллэб оронуудай политическэ шэнжэлэгшэд нэгэн һаналаар тэмдэглэнэ. Резолюцие баталан абалга зүүн ба баруун оронуудай хоорондо худалдаа наймаа хүгжөөхэн тулада тон таарамжатай перспективэнүүдые байгуулгаһаниинь үлинэ.

Зүүн ба баруун оронуудай хоорондо товарнуудай эрьесые хүгжөөхэ тушаа Женевэдэхи зүблөөн дээрэ французска делегацие толгойлһон французска финансчуудай ба экономикын министр Эдгар Фор гэхэ руунь хэлэһэн байна. Женева ошоходоо хэблэлэй түлөөлэгшэдтэ тэрэ нигэжэ мэдүүлээ: «СССР-тэй ба арадай демократиин оронуудтай Франциин худалдаа наймаа үргэдхэхын тулада түхеэрэлгэнүүдые гү, эли үргэн хэрэглэлэй товарнуудые бүтээхэ талаар зүүн оронуудай захилнуудта французска экспертнүүдэй бусадһаа гэгдэхэгүйень правительство хүсэнэ»...

Иимэ үгэ хэлэлгэнүүдые ба хэмжээ ябуулганууде Баруун Европын оронуудай буржуазна олон газетэнүүд һайшаана. Жэшээлхэдэ, Парижда хэблэн гаргагдадаг «Круа» гэжэ католическа газетэ нигэжэ бэшэнэ: «политическэ гүнзэ ты схэ зүрилдөөнэй гарадаг болобошье, зүүн ба баруун оронуудай хоорондо экономическа харилсаа хүгжөөлгэдэ шэглүүлэгдэһэн хүсэлэл оролдолгонуудай мүнөө үедэ гаргагдажа байһанда баясаха хэрэгтэй».

Демократическа лагериин оронуудта экономическа харилсаа холбоогоо болюулха тухай США-гэй союзнигуудта хэгдэһэн американска эрилтэнүүд хадаа баруун оронуудта схэ хохидол үзүүлээ. Советскэ Союзда, Хитадта ба арадай демократиин европейскэ оронуудта арадай ажахы тон схэ түргэнөөр хүгжөө, тиихэдэ эдэ түрэнүүдэй хоорондохи экономическа харилсаан бүри бэхижээ. Капиталистическэ оронуд тухай хэлэхэ болоо һаа, демократическа лагериин оронуудтай худалдаа наймаа хэлгые буруушаалга, тэрээнтэй хамта капиталистическэ оронуудта яаралтайгаар зэбсэглэлгэ хэлгэ, тэдэнэй экономикые горьтойгоор доройтуулан муудхаа. Шэнжэлэлэй авторнуудай Баруун Европын бодото байдалые һайнаар харуулха гэжэ оролдоһон байбашье, энээнине, тусхайлбал, ООН-эй Европын талаар экономическа комиссиин жэлэй шэнжэлэл гэршэлжэ үгэнэ. Австрида, Финляндида, Швецидэ, Бенилюксын оронуудта 1953 ондо промышленна үйлэдбэри 1952 онойнгоо хэмжээндэ арай гэжэ хүрэһэн байна. Тиихэдэ, Францида «үйлэдбэриие хороолгын үе эсэстээ хүрэбэ гэжэ багсааха үндэһэ һуулэй мэдээнүүд олгоногүй». США-да үйлэдбэрилгын упажа үргэлжэлгэ барууневропейскэ оронуудай экономическа перспективэнүүдые муудхаана гэжэ шэнжэлэл соо онсо тэмдэглэнэ.

Иимэ условинуудай тохёолдоод байхада Холбоото Штадуудай Баруун Европодохи ханшарые СССР-тэй ба арадай демократиин оронуутай худалдаа наймаанай харилсаануудые үргэдхэхын түлөө ябуулга хэхыень ажабайдал өөрөө түлхин оруулна. Ажабайдалай энэ эрилтэ хадаа Женевэдэхи сесси дээрэ эли годоор харагдана.

Американска „хүсэрхэлгын политика“ буруутана

Панамериканска X конференци Венесуэлын столица Караката мартын 1-дэ нээгдээ. Конференциин нээгдэхын урда тээ «Нью-Йорк Таймс» газетын аргентинскэ корреспондент нигэжэ бэшэһэн байна: «тэндэ Холбоото Штадууд хадаа охэнхидээ өөрыгөө хамгаалалгын хараа бодол баримталха баатай болохо байна. Латинска Америкын оронуд конференци дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ ёнотой экономическа проблемэнүүдые гол түлэб һонирхоно, Холбоото Штадуудые һайшаадаг орон США-гэй урда талын нютагуудта мүнөө үедэ үгы гээшэ ха гэжэ тусхай олон нюурнууд заана».

Каракастахи конференциин ябаса дээрэһээ хүсэд дүүрэнээр гэршэлэгдэһэн ушар байдалые нью-йоркско корреспондентын тухайлбарилан багсааһанай хэрэг оройдоошье байгаагүй, Американска монополинуудай дээрэмдэлгын политикые арад зоной дурагүйтэн буруушаалгые хэн һэгэнэй дуулахагүйн тулада Латиноамериканска оронуудай арадуудые Уолл-стрит хадаа даншье шангаар дарлан хашажа байдаг юм.

Латинска Америкын оронуудай экономикые США-гэй монополинууд өөһэдтөө түүхэй эд абаха газар болгоһониинь мэдээжэ. Центральна Америкын оронуудай арадууд американска монополинуудта фрукт ургуулан үгэнэ, Венесуэлын арад тэдэндэ нефть : алтан абажа үгэнэ, боливиинхид — сагаан туулганай руда, бразилцууд —кофе ургуулан үгэдэг гэхэ мэтэ байна. «Гол түлэб экономическа проблемэнүүдээр» США-гэй байгуулагдаһан харилсаанда эдэ бүхы арадуудай һонирхохо шалтагаанууд хүсэд бии. Энээндэ жэнгээ болохо юумэ олон. Мүнөө үедэ Центральна Америкын оронуд США-да үгэһэн банданай түлөө 1939 ондо абадагта орходоо 3,5 дахин бага товарнуудые абана. Бразильска кофе, венесуэльскэ нефть, боливийскэ сагаан туулган, чилийскэ зэд ба селитр—Латинска Америкэһээ США-да абаашагдадаг бүхы юумэ мүн лэ иимээр сэгнэн түлэгдэдэг болоһон байна. Ингэжэ американска монополинууд хадаа панамериканска союзайнгаа талаар өөһэдынгөө «ханшарые» юумэдэнь өөһэдынгөө сэн тоотоон баадхаад тонон дээрэмдэжэ байдаг юм. Хэрбээ американска капиталовложениин ашаг олзын нормануудай хэмжээс 1946—1950 онуудта США дотор 100 процент гэжэ тоолобол, харин Латинска Америкэдэхи американска капиталовложениин ашаг олзын нормын хэмжээн 119 процент болоһон байна. 1951 ондо энэ хэмжээниинь туд бүридөө 100 ба 166 процент болоһон байна.

Американска монополинууд хадаа латиноамериканска арадуудай баялигые жэл ерэхэ тудам бүри схээр тонон дээрэмдэнэ. Тиихэтэй хамта эдэ оронуудай заримантайнь, жэшээлхэдэ, Аргентина ба Бразилитай дэлхэйн капиталистическэ рынок дээрэ США зүрилдөөтэ тэмсэл хэдэг байна. Эдэ бүгэдэ хадаа латиноамериканска гүрэнүүдэй экономикые эмхи гуримгүй болгоно. Латинска Америкэдэ хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгэ 1952 ондо дайнай урда тээхи хэмжээнтэй жэшэбэл 10 процентээр унаһан байна. Латиноамериканска оронуудай промышленность мүн лэ хүндэ хүшэр байдалтай. Жэшээлхэдэ, Аргентинэдэ промышленна үйлэдбэрилгын хэмжээн 1951 онһоо хойшо 7 процентээр хороо. Эдэ бүгэдын эсэстэ Латинска Америкын оронуудта национальна бүеэ даанхай байдалайнгаа түлөө, американска мүлжэлгэдэ эсэргүү хүдэлөөн һара үнгэрхэ тудам үргэдэжэ байна.

Иимэ условинуудай тохёолдоод байхада США-гэй гүрэнэй департамент хадаа «американска гүрэнүүдэй союз» гэдэг дотор США-гэй һуларжа байһан позицие бэхижүүлхые эрмэлээн, урда американска газетэнүүдэй найруулан бэшэдэгэй ёһоор «маккартизмые экспортэлхэ» ябадал хэрэглэнэн байна. США-гэй гүрэнэй секретарь Даллес хадаа «антикоммунистическэ резолюцин» проектые Каракастахи конференциде асарһан байна. Американска энэ бүдүүлиг ябуулгын ямар удхатай байһые демократическа олониитэ, тиихэдэ, конференци дээрэ —Гватемалын делегат элеэр харуулаа гэбэл: «уласхоорондын коммунизмтай» тэмсэхэ гэһэн шалтаг барьяад латиноамериканска гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ сэхэ хамааралсаха, тэндэ арадуудай национальносүлөөрэлгын хүдэлөөе дараха гэжэ США хүсэнэ.

Иимэ резолюци абхуулхын тулада Даллес хадаа «экономическа баадхалга хэрэглэн хатуугаар» ябуулга хэхэ баатай болоһон байгаа гэжэ американска корреспондентнууд тэмдэглэһэн байна. Баалалта хэһэнэй һүүлээр энэ резолюци «абхуулагдаһан» байха юм. Даллесовска резолюцие Гватемала буруушаажа голосовалаа, Мексикын ба Аргентинын түлөөлэгшэд голосовалангүй һаналаа барибан байна.

Холбоото Штадуудта дурагүйтэхэ ябадалай Каракастахи конференци дээрэ гаралгые хэршье оролдоо һаа, гүрэнэй департаментын түлөөлэгшэд болоулжа шадаагүй. Жэшээлхэдэ, конференциин хэрэг хүтэлхэ комитет хадаа Чилиин дурадхаһан резолюцие 10 голосоор һайшаагаа; нэгэ голос (США) буруушаажа үгтэнэн байна. Энэ резолюци хадаа СССР-тэ ба арадай демократиин оронуудта ямар нэгэн товарнуудые американска бусад оронуудай худалдахые хориһон ушартаа тэрэнэй түлөө компенсаци түлэхые США-е уряалһан байха юм.

Аргентинын дурадхалаар баруун полушарида «колониализм» ба «территориинуудые эзэмдэлгэдэ» эсэс табихые уряалһан резолюцин баталан абтахада США-гэй түлөөлэгшэ хүсэд гансаардаһан байна. США-гэй буруушаабашье конференциин социальна ба экономическа асуудалнуудай талаар комитет хадаа американска загаһа барилгын судлануудай дээрэмдэлгын ябуулга тэндэ хэдэг болоһонтой дашарамдуулан эрье шадарай гүйхэн уһануудые мэдэхэ эрхэнүүд тухай асуудалаар зүблөө зарлаха тухай асуудалые зүбшэн хэлсэхэ гэжэ шиидхээ. США-гэй худалдаа наймаанай политикын схээр шүүмжэлэгдэһэн дээрэһээ Вашингтоной түлөөлэгшэд мэхэ гохо хэрэглэжэ экономическа конференци зарлаха тухай дурадхал оруулһан байха юм.

«Хүсэрхэлгын хараа бодол баримталдаг» американска политика хадаа латиноамериканска оронуудта улам схээр буруушаагдана.

И. Артемов.

Уругвайда арадай учредительнэ суглаан нээгдэбэ

МОНТЕВИДЕО, мартын 23. (ТАСС). Энэ оной ноябриин 28-да Уругвайда болохоёо байһан бүгэдэнитын һунгалтатай дашарамдуулан Монтевидеогой олониитын бүлэг ажал-ябуулагшадай, культурын ажал-ябуулагшадай, профсоюзуудай хүтэлбэрилэгшэдэй ба эзэд баяшуулай түлөөлэгшэдэй үүсхэлээр эндэ арадай учредительнэ суглаан нээгдэбэ.

Прогрессивнэ организацинуудай, худэлмэришэдэй ба компартиин организацинуудай түлөөлэгшэд учредительнэ суглаанай худэлмэридэ хабаадалсана. Учредительнэ суглаа зарлалгые үүсхэгшэд хадаа мүнөөнэй конституциар тэдэндэ үгтэһэн эрхые хэрэглэн конституцие хубилгалгада проект зохёогоод, удаань ноябриин 28-да болохо һунгалтын үедэ бүгэдэарадай шиидхэбэридэ табиха зорилго урдаа табина.

Уругвайн ажалшадай бүгэдэнитын союзай түрүүлэгшэ Рикард Сангинеттиин элидхэлые шагнаһанай ба хэдэ хэдэн делегадуудай үгэ хэлэһэнэй һүүлээр учредительнэ суглаан хоёр комисси һунгаа. Гэбэл: политическэ асуудалнуудай талаар комисси байгуулагдажа, конституцие хубилгаха проект апрелиин 2 хүрэтэр бэлэдхэхые тэрээндэ даалгагдаа, мүн эмхидхэлэй асуудалнуудаар комисси байгуулагдаа. Учредительнэ суглаан апрелиин 2 хүрэтэр худэлмэрээ үргэлжэлүүлхэ юм. Суглаан хадаа конституцие хубилгаха проектые зүбшэн хэлсэхэ ба 130.000 хүндэ гар табюулха (голосовалха эрхэтэй гражданинуудайнь 10 процент. —(ред. ажаглалта.) хэмжээ абаха байна. Мүнөөнэй конституциин ёһоор зохёогдоһон проект конгрессэй үзэмжэдэ табихын тулада эды шэнээн хүнэй гар табилга хэрэгтэй болодог юм. Һунгалтын болохоһоо зургаан һара урид, тайлбарилан хэлэбэл, майн 28-һаа ороитуулангүй конституцие хубилгаха проект гар табилганнуудтайгаа хамта парламентда эльгээгдэхэ ёнотой юм. Парламент хадаа Уругвайн конституциин ёһоор һунгалта үнгэргэхэтээ хамта конституцида хубилалта оруулха асуудалаар бүгэдэарадай асуулта нэгэн доро хэхэ уялгатай. Хэрбээ бүгэдэарадай асуултын үедэ голосованида хабаадаһан һунгагшадай олонхидойнь тэрэнэй түлөө голосуудаа үгэһэн байгаа һаань проект һайшаагдаа гэжэ тоологдодог юм, гэхэ зуура, һунгагшадай списогүүд соо бүридхэгдэһэн һунгагшадай 35 процентһээ үсөөн бэшэ байха ёнотой.

Хитадай деревнидэ ажалай харилсан туһалалсалгые байгуулга ба кооперацида оролго

ПЕКИН, мартын 23. (ТАСС). Хитадай Арадай Республикын таряшад мүнөө бии байһан кооперативуудтахи коллективнэ ажалай булюу һайн байһые олон тоото жэшээнүүд дээрэ хаража үнэмшэхэ зуураа, хүдөө ажахын үйлэдбэриин кооперативууд болон ажалай харилсан туһалалсалгын группануудта ороно.

«Женьминьжибао» газетын мүнөөдэр мэдээсэһэнэй ёһоор, Дотор Монголой хүдөө нютагуудта гансал мүнөө жэл хүдөө ажахын үйлэдбэриин 765 кооперативууд шэнээр байгуулагдаа. Нютагай партийна организацинууд болон арадай засагай органууд кооперациие эмхидхэхэ ба хүгжөөхэ хэрэгтэ таряшадта ехэ туһаламжа хүргэнэ гэжэ газетэ заана. Томонуд районно центриүүдтэ хаа хаанагүй эллэб курсанууд эмхидхэгдэнэ, тэдэ курсанууд шэнээр байгуулагдаһан хүдөө ажахын үйлэдбэриин кооперативуудта кадрнуудые бэлэдхэнэ.

Хэнань провинцида харилсан туһалалсалга эмхидхэхын ба кооперации байгуулхын түлөө хүдэлөөнэй үргэнөөр дэлгэрһэн тухай газетэ мэдээсэнэ. Хэнань провинцида хүдөө ажахын үйлэдбэриин кооперативуудай тоо үнгэрэгшэ жэлдэ 852 байһан аад февралиин һүүл багай мэдээгээр 2130 хүрэтэр олон болоо. Мүнөө үедэ ажалай харилсан туһалалсалгын группануудболон хүдөө ажахын үйлэдбэриин кооперативуудта провинциин бүхы таряшадай ажахын 54 үлүүтэй процентнь оронхой гэжэ газетэ тэмдэглэнэ.

„Европейскэ армида“ эсэргүү хүдэлөөн Францида болоно

ПАРИЖ, мартын 23. (ТАСС). «Европейскэ хамгаалалгын нэгэдэл» гэдэгые эсэргүүсэн буруушааһан хүдэлөөн бүхы орон дотор дэлгэрээ. Тэрэ хүдэлөөндэ французска социалистическэ партиин хэдэн олон жишрэй гишүүд хабаадалсана. Партиин хүтэлбэрилэгшэдэй хараа бодолдо хамаархангүйгөөр, германска милитаризмые һэргээхэ байһан парижска договорые ратификацилада социалистическэ партиин хэдэн олон департаментнуудтахи фракцинууд коммунистнуудтай хамта эсэргүү ябуулганууде хэнэ.

«Юманите» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор эб найрамдалай тала баригшадай Марсельдэ болоһон департаментска конференцидэ «Европейскэ армида» эсэргүү ябуулга хэдэг социалистнууд эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Буш-Дю-Рон департаментда һүүлэй үдэрнүүдтэ «европейскэ хамгаалалгын нэгэдэлые» буруушаажа, социалистическэ партиин 160 эдэбхитэй үгэ хэлэһэн байна.

Дуэдэ (Пор департамент) эб найрамдалай тала баригшадай департаментска комитедэй бюрогой заседани дээрэ муниципальна советник социалист түрүүлэгшээр һуугаа. Тэрэ хадаа «европейскэ армие» буруушааһан бүхы үгэ хэлэгшэнүүдые халуунаар дэмжэһэн байна.

Аркашоной (Жиронда департамент) социалистическэ ба коммунистическэ секциинүүдэй секретарьнууд «европейскэ армие» буруушаажа хамтаараа ябуулга хэхэ зуураа, Сена ба Уаза департаментнуудһаа Национальна суглаанай депутадаар һаяхан һунгагдаһан, католическа МРП партиин гишүүн Пейроль гэгшэн хараа бодолые буруушааһан байна. Пейроль хадаа парижска договорые схээр һайшаадаг юм.

Американска сэрэгэй мисси Карачида ерэбэ

ПАРИЖ, мартын 23. (ТАСС). Браззавилиин радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор американска сэрэгэй мисси Карачида үсэгэлдэр ерээ. Энэ мисси хадаа Пакистанда хоёр долоон хоног соо байжа, сэрэгэй түхеэрэлгэнүүдые хэхэ заабари үгэхэ байна.

Ямайкада полицейскэ аашалалга

НЬЮ-ЙОРК, мартын 23. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентствын корреспондентын Кингстонһоо (Ямайка) мэдээсэһэнэй ёһоор компартиин Кингстондохи байшанда, тэрэшэлэн профсоюзуудай бүхэдэлхэйн федерациин ажал-ябуулагша Фердинанд Смитын байрада полици добтолго хээ. Полици хадаа листовконуудые, номуудые ба документнүүдые хуряан абаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Тарбагатайн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой п... В. А. Пыкина теплицэ соо ургуулагдаһан түрүүшын мангир Улан-Удэ... дой колхозно рынок дээрэ худалдажа байна.

А. Мантаевай ф...

★ ★

Мангирай түрүүшын ургаса хуряаба

ТАРБАГАТАЙ. (Телефоноор абтаба). Ороной хүдөө ажахые хүгжөөхэ тушаа КПСС-эй Центральна Комитедэй сентябрьска Пленумэй түүхэтэ тогтоолоор зоригжоһон Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гишүүд овощной культурануудые түхэреэн жэл соо ургуулдаг болохо гэжэ шидээ һэн. Энээнэй тулада 100 квадратна метр талмайтай нэгэ теплицын барилга январь һарала дүүргэгдэжэ, ехэнхинь мангир таригдаһан байна. Тэрээнһээ гадна, туршалга хэхын тулада 3,5 квадратна метр талмайда үгэрсэ, 1 квадратна метртэ редискэ таригдаһан байгаа.

Мэнэ һаяхан энэ топлицэ... гуулагдаһан мангирай түрэ... ургаса хуряагдаба. 10 гаран... грамм мангир Улан-Удэ го... колхозно рынок дээрэ худалдаа... тулада эльгээгдэ. Мангирай... ехэнхи хубинь ургажа байнаа... шалга хэхын тулада тарилга... үгэрсэ муу бэшээр ургажа... Мүнөө хуряагдаһан мангирай... рин зарим хубида үгэрсэ та... хань.

Һүүлэй үедэ овощь таригдаг... лэдхэлэй худэлмэришүүд бүр... нөөр ябуулагдажа захалаа.

П. Кобл...

Артистнууд холын аймагуудта гараба

Бурят-Монголой драматическа театрын коллектив колхозшигуудые хабарай таригада бэлэдхэлэй ба таригын үедэ культурнаар хангахын тула гастрольдо гараба.

Театрын коллектив худөөгэй сценэ дээрэ зүжэг харуулха тусхай декорацинуудые бэлэдхэн байна.

Нэгэ бүлэг артистнууд Баргажанай, Курумканай ба Прибайкальска аймагуудта гараба. Тэдэнэй репертуарта украинска драматургнууд Б. Балабан, В. Собко гэгшэдэй «Зуун миллион», Бурят-Монголой залуу драматург Д. Батожа... «Галта мүрэн» гэжэ зүжэгүүд...

Закаменай, Зэдын, Торгин... лэнгын аймагуудта гараһан... да Белоруссиин драматург А... каенкын «Хүлиеэжэ хайрлыт... сатирическэ комедиг, турк... драматург Г. Мухтаровай «Г... лын нэрэ хүндэ» гэһэн комед... руулха юм.

Артистнар һара хахадай гастрольдо ябаха зуураа хуу... самодеятельностиин коллекти... туһаламжа үзүүлхэ байна.

В. Шит...

Уялгаяа үлүүлэн дүүргэ

Улан-Удын кондитерска фабрикын коллектив март һарын түрүүшын хахадта 100 мянга гаран түхэригэй продукци түрүүшын кварталай даалгабариһаа гадуур үйлэдбэрилжэ, абаһан уялгаяа үлүүлэн дүүргээ.

Нүхэд Трифонова, Ретуск... ровховский гэгшэдэй хүтэлбэ... бригаданууд даалгабаряа 15... цент хүрэтэр дүүргэжэ, ф... соогоо түрүү зэргэдэ ябана. Бригаданудай гаргаһан пр... һайн шапартай байдаг.

А. О...

ШҮҮБЭРИНҮҮД ТҮЛЭГДЭНЭ

Улан-Удэ городой № 301 центральна нөөсэлгын касса СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхорохо ба хүгжөөхэ Гүрэнэй табадахи урьһаламжын шүүбэриин 7-дохи тиражын таблицаар ажалшадта шүүбэринүүдые түлэжэ байна.

Түрүүшын 4 үдэрэй туршада 100 мянга шахуу түхэригэй шүүбэри түлэгдөө. Тэдэ шүүбэринүүдэй дунда 5 ба 10 мянган түхэригэй нэгэ нэгэ шүүбэринүүд бии.

И. Петров.

МЕХАНИЗАТОРНУУДЫЕ БЭЛЭДХЭЛГЭ

МТС-эй саг үргэлжын мо... торска кадрнуудые бэлэдхэл... даа техникые бүтээсэ... ашаглаха ябадалые хангахаа... Иволгын МТС-эй дэргэдэ тр... стнуудай курса хүдэлмэрилна... нөөө энэ курсада 32 хүн һура...

Һурагшадай 28 хүниинь һа... эрхим сэгнэлтэнүүдые абана... дэнэй дунда С. Сапунов, В... нягин, И. Малых ба бусад ор...

Ю. Кудрявц...

Советскэ Союзай ба Аргентинын шатаршадай командануудай нүхэрэй ёһоной мүрысөөн

БУЭНОС-АЙРЕС, мартын 23. (ТАСС-эй тусхай корр.). Хойшолуулагдаһан партинуудые наадалга үсэгэлдэр үргэлжэлүүлэгдээ. Хоёрдохи гурта хойшолуулагдаһан партие наадажа үргэлжэлүүлэнгүйгөөр Найдорф Бронштейндэ, Керес гурбадахи турта наадаһан партыя үргэлжэлүүлэнгүйгөөр Болбочанда шүүгдээбди гэжэ мэдэрээ. Петросян Пыльнитэй наадахадаа өөрынгөө позиционно талаар... люу байһаниие хэрэглэн ш... байна.

Тиин һүүлшын 14-дэхи тур... лохын урда тээ СССР-эй шат... 14,5:9,5 гэһэн гоотойгоор А... ный шатаршадые булижа ... лагдаһан.

Мартын 23-да наадалга б... гүй. Мартын 24-дэ һүүлшын... хи тур болохо байна.

Гроссмейстер **А. Ти...**

Бухарестдэхи шатарай уласхоорондын турнир

БУХАРЕСТ, мартын 23. (ТАСС). Бухарестдэхи шатарай уласхоорондын турнирта үсэгэлдэр 15-дахи тур болобо. Холмов — Нежметдинов, Фурман — Шандор, Штальберг — О'Келли гэгшэдэй партиин тэнцэлгээр дүүрээ. Слива Сабые, Филипп Войкулескуе шүүгээ.

Корчной Пахман хоёрой наадаһан партиин схэ хурсаар үнгэржэ, үсэгэлдэрэй тур дээрэ схэ һонирхолтой байба. Корчной рокировко хэнгүйгөөр ноёндонь сэхэ добтолжо ороһон байна. Хэдэн андалдаа хэһэнэй эсэстэ советскэ мастер булюу байдалтай болоо. Тиигээд п... хойшолуулагдаа. Клюгер — Бэлэнел — Паоли, Троянеск... колтя гэгшэдэй парти мүн л... шолуулагдаһан байна.

Арбан табадахи турай ... Нежметдинов 11,5 очкотой; ... ной 10 очкотой аад, хоёр хойш... лагдаһан партитай; Холмов б... липп туд бүридөө 10 очкотой; ... ман 9,5 очкотой аад, нэгэ ... луулагдаһан партитай.

Редакторай орлогш...
Д. Л. ЛОБСАН...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 23, заместителя редактора — 7-85, отв. секретаря — 3-23, партийной жизни, сельского хозяйства — 10-17, пропаганды и переводов — 6-84, культуры и быта, промышленности — 4-52, мест. информации и писем — 11-05. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00757. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР.